

Pecyn Dogfen Cyhoeddus

Cyngor
sir ddinbych
denbighshire
County Council

At: Aelodau'r Pwyllgor Craffu
Cymunedau

Dyddiad: 7 Mawrth 2024

Rhif Union: 01824 712554

ebost: democrataidd@sirddinbych.gov.uk

Annwyl Gynghorydd

Fe'ch gwahoddir i fynychu cyfarfod y **PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU, DYDD IAU, 14 MAWRTH 2024 am 10.00 am YN SIAMBR Y CYNGOR, NEUADD Y SIR, RHUTHUN A THRwy GYNHADLEDD FIDEO.**

Yn gywir iawn

G Williams
Swyddog Monitro

AGENDA

1 YMDDIHEURIADAU

2 DATGANIADAU O FUDDIANT (Tudalennau 5 - 6)

Yr Aelodau i ddatgan unrhyw gysylltiad personol neu gysylltiad sy'n rhagfarnu ag unrhyw fater a nodwyd i'w ystyried yn y cyfarfod hwn.

3 MATERION BRYSGOL Y U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD

Hysbysiad o eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol 1972.

4 COFNODION (Tudalennau 7 - 22)

Derbyn cofnodion y Pwyllgor Archwilio Cymunedau Arbennig a gynhaliwyd ar 11 Ionawr 2024 (copi ynghlwm) a'r Pwyllgor Archwilio Cymunedau a a gynhaliwyd ar 01 Chwefror 2024 (copi ynghlwm).

5 CYNNIG ARBEDION CYFLEUSTERAU CYHOEDDUS (Tudalennau 23 - 48)

Ystyried adroddiad oddi wrth y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd (copi'n amgaeëdig) sy'n gofyn am sylwadau'r Pwyllgor ar yr adroddiad cyn unrhyw benderfyniad gan y Cabinet yn y dyfodol.

6 RHAGLEN ADFYWIO A LLYWODRAETHU Y RHYL (Tudalennau 49 - 72)

Ystyried adroddiad oddi wrth y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd (copi'n amgaeëdig) sy'n gofyn am sylwadau'r Pwyllgor ar y modd y mae'r Cyngor yn darparu ac yn llywodraethu Rhaglen Adfywio'r Rhyl.

7 RHAGLEN WAITH CRAFFU (Tudalennau 73 - 90)

Ystyried adroddiad gan y Cydlynnydd Craffu (copi ynghlwm) yn gofyn am adolygiad o raglen gwaith i'r dyfodol y pwyllgor a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r aelodau am faterion perthnasol.

8 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGOR

Cael y wybodaeth ddiweddaraf gan gynrychiolwyr y Pwyllgor ar Fyrddau a Grwpiau amrywiol y Cyngor.

AELODAETH

Y Cynghorwyr

Y Cynghorydd Huw Williams
(Cadeirydd)

Y Cynghorydd Karen Anne Edwards (Is-Gadeirydd)

Michelle Blakeley-Walker
James Elson
Jon Harland
Carol Holliday
Alan James

Brian Jones
Delyth Jones
Merfyn Parry
Cheryl Williams

COPIAU I'R:

Holl Gynghorwyr er gwybodaeth
Y Wasg a'r Llyfrgelloedd

Cyngorau Tref a Chymuned

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Cod Ymddygiad Aelodau

DATGELU A CHOFRESTRU BUDDIANNAU

Rwyf i,
(enw)

*Aelod /Aelod cyfetholedig o
(*dileuer un)

Cyngor Sir Ddinbych

YN CADARNHAU fy mod wedi datgan buddiant ***personol / personol a sy'n rhagfarnu** nas datgelwyd eisoes yn ôl darpariaeth Rhan III cod ymddygiad y Cyngor Sir i Aelodau am y canlynol:-
(*dileuer un)

Dyddiad Datgelu:

Pwyllgor (nodwch):

Agenda eitem

Pwnc:

Natur y Buddiant:

(*Gweler y nodyn isod*)*

Llofnod

Dyddiad

Noder: Rhowch ddigon o fanylion os gwelwch yn dda, e.e. 'Fi yw perchenog y tir sy'n gyfagos i'r cais ar gyfer caniatâd cynllunio a wnaed gan Mr Jones', neu 'Mae fy ngŵr / ngwraig yn un o weithwyr y cwmni sydd wedi gwneud cais am gymorth ariannol'.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Cofnodion cyfarfod arbennig o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd yn Siambrau y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo ddydd iau, 11 Ionawr 2024 am 10.00am.

YN BRESENNOL

Y Cynghorwyr Michelle Blakeley-Walker, Karen Edwards (Is-Gadeirydd), James Elson, Jon Harland, Carol Holliday, Alan James, Brian Jones, Merfyn Parry, Arwel Roberts, Cheryl Williams a Huw Williams (Cadeirydd)

YN BRESENNOL YN EU RHINWEDD FEL LLOFNODWYR I ALW PENDERFYNIAID I MEWN

Y Cynghorwyr Justine Evans, Hugh Irving, a Terry Mendies.

YN BRESENNOL AR WAHODDIAD Y PWYLLGOR

Y Cynghorydd Gwyneth Ellis, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol, a'r Cynghorydd Emrys Wynne, Aelod Arweiniol y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth.

YN BRESENNOL FEL ARSYLWYR:

Y Cynghorydd Jeanette Chamberlain-Jones, Y Cynghorydd Ann Davies, Y Cynghorydd Pauline Edwards, Y Cynghorydd Bobby Feeley, Y Cynghorydd Huw Hilditch-Roberts, Y Cynghorydd Gareth Sandilands, Y Cynghorydd Peter Scott, Y Cynghorydd Andrea Tomlin, Y Cynghorydd David Gwyn Williams.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes (Swyddog Monitro) (GW); Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi (TW), Pennaeth Cyllid ac Archwilio (LT), Pennaeth Tai a Chymunedau (LG), Cydlynnydd Craffu (RhE), Gweinyddwr Pwyllgor: Cofnodwr (RhT-J), ac Uwch Weinyddwr Pwyllgor: Darlledwr Zoom (KJ).

1 YMDDIHEURIADAU

Dyweddodd y Cadeirydd wrth yr aelodau fod Plaid Cymru wedi newid ei chynrychiolydd ar y Pwyllgor, gyda'r Cynghorydd Arwel Roberts yn cymryd lle'r Cynghorydd Delyth Jones fel cynrychiolydd y Grŵp.

2 DATGAN CYSYLTIAD

Gan ymateb i ymholiadau yn ymwneud â datgan cysylltiadau personol neu gysylltiad personol sy'n rhagfarnu ym musnes y cyfarfod dywedodd y Swyddog Monitro:

- ni thybiwyd bod gan gynghorwyr a oedd yn defnyddio cyfleusterau llyfrgell o bryd i'w gilydd gysylltiad a oedd yn effeithio arnynt neu'n eu ffafrio yn fwy nag unrhyw aelod o'r cyhoedd; ac

- nid oedd bod yn llofnodwr i alw penderfyniad i mewn yn cael ei ystyried yn gysylltiad personol na chysylltiad personol sy'n rhagfarnu gan fod yr hawl i alw penderfyniad y Cabinet i mewn yn rhan o'r ôl aelod anweithredol.

3 MATERION BRYS Y CYTUNWYD ARNYNT GAN Y CADEIRYDD

Dim.

4 ADOLYGIAD O BENDERFYNIAID Y CABINET YN YMWNEDD Â'R CYNNIG AM ARBEDION I'R GWASANAETH LLYFRGELLOEDD/SIOPAU UN ALWAD

Croesawodd y Cadeirydd y Cyngorwyr Gwyneth Ellis, Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol ac Emrys Wynne, Aelod Arweiniol y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth i'r cyfarfod ac eglurodd eu bod yn mynchu ar ei gais i ateb cwestiynau'r aelodau yn ymwnedud â'r penderfyniad. .

Galwyd ar yr aelodau a oedd wedi llofnodi'r cais i alw'r penderfyniad i mewn i roi datganiadau ar y rhesymau dros hynny; yr aelodau hyn oedd y Cyngorwyr Hugh Irving, Terry Mendies, James Elson, Justine Evans, a Brian Jones.

Diolchodd y Cyngorydd Hugh Irving i'r Cadeirydd am ganiatáu iddo siarad. Ailadroddodd fod y rhesymau dros alw'r penderfyniad i mewn fel a ganlyn -

1. Roedd y penderfyniad i leihau oriau agor llyfrgelloedd 40% yn amhriodol gan y byddai'r gostyngiadau yn atal gwasanaeth sy'n perfformio'n dda rhag cynnal ei safonau ac yn effeithio ar Ddangosyddion Perfformiad Allweddol y Cyngor. Nid oedd yr effaith hon wedi ei hegluro eto.
2. Mae siopau un alwad sydd wedi'u lleoli mewn llyfrgelloedd yn darparu cefnogaeth sylweddol i'r gymuned yn enwedig i drigolion llai abl na fyddant yn cael cymaint o gefnogaeth mwyach. Bydd mynediad y cyhoedd i dechnoleg TG yn cael ei leihau a bydd cyfleoedd i drigolion fynd i mewn i amgylchedd cynnes am resymau cymdeithasol yn cael eu lleihau.
3. Nid yw Costau Diswyddo Posibl ac effaith colli staff hyfforddedig, profiadol wedi'u cyfrifo'n llawn eto na'u cynnwys yn y ffigurau ar gyfer arbedion corfforaethol. Nid yw manylion yr arbedion a ragwelir wedi'u darparu i aelodau eto.
4. Nid yw Cyngor Tref Rhuddlan na Chyngor Dinas Llanelwy wedi nodi eto a fyddant yn parhau â'u cefnogaeth ariannol i'w llyfrgelloedd lleol yng ngoleuni'r gostyngiad yn y gwasanaeth a gynigir. Mae angen i'r ffigurau hyn fod yn hysbys a'u hystyried cyn gwneud penderfyniadau terfynol.
5. Nid yw sefydliadau allanol sy'n darparu gwasanaethau trwy lyfrgelloedd wedi nodi eto a fyddant yn parhau i wneud hynny gyda'r effaith ganlyniadol ar les cymunedol. Nid yw colledion ariannol gan sefydliadau masnachol megis banciau o golli mynediad i gyfleusterau llyfrgell wedi'u cyfrifo eto ac nid yw eu colled i'r gymuned wedi'i ystyried.

Yn ogystal â'r rhesymau a nodwyd eisoes, holodd y Cyngorydd Irving a oedd y swyddogion a'r aelodau arweiniol wedi ymweld â'r llyfrgelloedd cyn gwneud y penderfyniad i ddeall yr effaith y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar drigolion a'r cymunedau cyfagos, yn ogystal ag ar sefydliadau allanol a oedd yn defnyddio'r

Ilyfrgelloedd. Byddai pob un yn dioddef o'r oriau agor byrrach. Teimlai'r Cynghorydd Irving nad oedd penderfyniad y Cabinet wedi ystyried y darlun cyfan nac wedi sylweddoli'n llawn yr effaith eang y byddai'r toriadau yn ei chael ar staff profiadol, preswylwyr, ynghyd â sefydliadau allanol gwirfoddol a masnachol a oedd yn dymuno defnyddio Ilyfrgelloedd at ddibenion ymgysylltu â'r gymuned.

Dywedodd y Cynghorydd Terry Mendies wrth y Pwyllgor ei fod yn meddwl bod yr arbedion arfaethedig yn gymeradwy, ond ni fyddent yn ddichonadwy. Holodd y Cynghorydd Mendies yngylch y diswyddiadau arfaethedig gan y dywedwyd yn ystod cyfarfod Cabinet mis Rhagfyr mai diswyddiadau fyddai'r opsiwn olaf ac y ceisir adleoli mewn gwasanaethau eraill ar draws y Cyngor ar gyfer staff sydd dan fygythiad o gael eu diswyddo. Gofynnodd a fyddai unrhyw arbedion yn cael eu cyflawni pe bai staff yn cael eu hadleoli. Wrth gloi ei ddatganiad, ychwanegodd y Cynghorydd Mendies mai'r ymateb i'r ymgynghoriad cyhoeddus oedd yr ymateb mwyaf i'r Cyngor ei brofi ac eto nid oedd ymatebion y cyhoedd yn cael eu hadlewyrchu yn y penderfyniad a wnaed. Wrth gloi, dywedodd fod yna brosiectau mwy y gallai'r Cyngor eu hatal er mwyn cyflawni arbedion mwy sylweddol.

Adleisiodd y Cynghorydd James Elson y datganiadau blaenorol. Gan ychwanegu ei fod yn meddwl bod y llyfrgelloedd yn darged meddal, gan ofni, pe caniateid i'r toriadau fynd yn eu blaenau, na fyddai'r gwasanaeth yn dychwelyd i'r gwasanaeth rhagorol y mae ar hyn o bryd.

Dywedodd y Cynghorydd Justine Evans ei bod yn cytuno â'r hyn a ddywedwyd. Dywedodd hefyd ei bod yn ofni y byddai'r toriadau arfaethedig yn effeithio'n fwy arwyddocaol ar y rhai mwyaf bregus a difreintiedig yn y gymuned yn ogystal ag ar fyfyrwyr sy'n defnyddio'r llyfrgelloedd i astudio. Roedd llyfrgelloedd hefyd yn darparu mannau cynnes i blant a phobl ifanc astudio ac weithiau'n cael eu defnyddio fel mannau diogel ganddynt i ffwrdd o amgylchedd cartref anhrefnus.

Cytunodd y Cynghorydd Brian Jones â'r siaradwyr blaenorol. Cydnabu'r cyfyngiadau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor ac roedd yn deall y cynigion yn llawn, ond teimlai nad oedd y ffordd yr oedd y penderfyniad wedi'i wneud wedi'i ystyried yn drylwyr a bod angen amser ychwanegol arno cyn ei weithredu er mwyn sicrhau bod effaith y penderfyniad wedi'i fesur yn llawn.

Diolchodd yr Aelod Arweiniol dros y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth i bawb am eu sylwadau a'r cyfle i siarad. Dywedodd ei fod yn rhannu pryderon yr aelodau yngylch y cynigion, nid oedd y penderfyniad yn un yr oedd unrhyw aelod am ei wneud, ond bod y Cyngor yn wynebu gwneud penderfyniadau annymunol mewn perthynas â darparu gwasanaethau oherwydd yr hinsawdd ariannol ddigynsail yr oedd yn rhaid iddo weithredu ynddi ar gyfer y dyfodol rhagweladwy. Roedd y Cabinet yn ymwybodol iawn o'r effaith y byddai'r gostyngiad yn ei gael ar gymunedau, fodd bynnag roedd yn rhaid gwneud y penderfyniad. Pwysleisiodd y Cynghorydd Wynne na fyddai unrhyw lyfrgelloedd yn cau, yr opsiwn a gymerwyd gan y Cabinet oedd yr opsiwn gorau ar gyfer llyfrgelloedd y sir, ni fyddai unrhyw lyfrgelloedd yn cau, byddai pob un yn parhau ar agor er hynny gyda llai o oriau agor. Teimlwyd bod yr opsiwn hwn yn rhoi cyfle i ymestyn oriau agor unwaith y byddai'r hinsawdd ariannol yn gwella.

Gan ateb y pwyntiau a godwyd, dywedodd yr Aelod Arweiniol Cyllid, Perfformiad ac Asedau Strategol a'r Aelod Arweiniol y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth:

- Nid oedd Sir Ddinbych ar ei phen ei hun yn wynebu gorfod torri gwasanaethau, roedd awdurdodau lleol ar draws y DU i gyd yn ceisio delio ag effeithiau costau uwch, chwyddiant uchel a setliadau is na chwyddiant gan lywodraethau canolog.
- nad oedd yr ymgynghoriad cyhoeddus wedi ei anwybyddu. O ganlyniad i'r ymgynghoriad roedd y cynnig i leihau oriau agor llyfrgelloedd 50% wedi'i ddiwygio i ostyngiad o 40%, byddai hyn yn golygu y byddai llyfrgelloedd ar agor am tua 80 awr yn fwy nag o dan y cynnig gwreiddiol.
- roedd yr effaith negyddol yn cael ei hadnabod gan fod yr asesiad o'r effaith ar les yn dangos bod yr asesiad yn un negyddol; fodd bynnag, roedd yn ofynnol i'r Cyngor osod cylideb gytbwys.
- yngylch y diswyddiadau posibl, roedd y ffigurau yn yr adroddiad wedi'u seilio o fewn ystod yn dechrau ar sero pe bai'r holl staff yr effeithir arnynt yn cael eu hadleoli'n llwyddiannus, gyda'r ffigwr uchaf yn nodi uchafswm y gost pe bai'r holl staff yr effeithir arnynt yn cael eu diswyddo.
- Y byddai'n hapus i drafod prosiectau eraill a allai gael eu gohирio gyda'r Cyngorydd Mendies y tu allan i'r cyfarfod.
- nad oedd y penderfyniad yn 'stryd un ffordd'. Sicrhawyd yr aelodau y byddai gweithgor yn cael ei ffurfio i edrych ar opsiynau darparu ar gyfer y dyfodol gyda'r bwriad o adfer oriau agor y llyfrgell a'r siop un alwad ar ryw adeg pan fyddai cylid yn caniatáu ac adeiladu arno ar gyfer y dyfodol.

Ymatebodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd i bwyntiau a godwyd. Dywedodd ei fod yn credu bod y Cabinet wedi gwneud y penderfyniad a'i fod yn gwbl ymwybodol o'r holl bwyntiau a nodwyd yn y cais i alw'r penderfyniad i mewn i'w graffu. Nid oedd y penderfyniad yn un hawdd i'w wneud. Gan ymateb i'r ffaith bod y llyfrgelloedd yn darged meddal ar gyfer toriadau, nododd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Economi a'r Amgylchedd y byddai holl wasanaethau'r Cyngor yn wynebu toriadau, nid gwasanaethau llyfrgell yn unig. Byddai rhai gwasanaethau yn wynebu toriadau sylweddol i'w cylidebau er mwyn sicrhau bod y Cyngor yn gosod cylideb gytbwys, yr oedd yn ofynnol iddo ei wneud yn ôl y gyfraith.

Dyweddodd y Pennaeth Tai a Chymunedau fod penderfyniad y Cabinet i leihau cylideb graidd ei gwasanaeth yn fan cychwyn iddi hi a staff y gwasanaeth i ddatblygu cynllun i lliniaru risgiau yn ymwneud â'r gostyngiad yn y gyllideb ar gyfer darparu gwasanaethau a phreswylwyr/defnyddwyr gwasanaeth.

Egluodd y Pennaeth Cyllid ac Archwilio (Swyddog Adran 151) nad oedd y niferoedd o ran diswyddiadau yn hysbys eto, gan y byddai angen i bob unigolyn wneud eu penderfyniadau eu hunain ar sail eu hamgylchiadau unigol. Byddai'r Cyngor yn gweithio'n agos gyda nhw oherwydd cymhlethdodau gyda blynnyddoedd o wasanaeth, ac o'r herwydd, ni ellid cynhyrchu ffigwr pendant. Fodd bynnag, o fewn yr adroddiad, nodwyd uchafswm y gost, a hysbyswyd yr aelodau hefyd mai cost unwaith ac am byth fyddai costau diswyddo, ac y byddai'r arbedion yn cael eu gwneud bob blwyddyn yn dilyn.

Ceisiodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Llywodraethu a Busnes egluro i'r aelodau nad oedd adleoli o fewn y Cyngor yn lle diswyddo yn symud y baich ariannol i rywle

arall, a byddai'r staff a allai fod yn wynebu diswyddiad yn cael eu hadleoli i swyddi gwag a oedd eisoes yn bodoli ac wedi eu cyfrif o fewn cyllidebau'r gwasanaethau hynny.

Holodd yr aelodau a geisiwyd ffynonellau cyllid eraill, megis cronfeydd ffermydd gwynt cymunedol i helpu i gefnogi'r llyfrgelloedd. Ymatebodd y Pennaeth Gwasanaeth Tai a Chymunedau drwy ddweud wrth yr aelodau nad oedd y Cyngor yn gymwys i wneud cais am grantiau o'r cronfeydd hyn.

Gan ymateb i bryderon pellach mewn perthynas â diswyddiadau, adleoli ac ymddeoliad, eglurodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol Llywodraethu a Busnes mai prosesau gwirfoddol oedd y rhain i weld a oedd pobl am adael. Byddai'r rhai oedd wedi mynegi diddordeb mewn gadael yn wirfoddol wedyn yn cael eu hasesu i weld a oedd yn ymarferol i wasanaethau ganiatáu iddynt adael. O ran adleoli, rhoddwyd sicrwydd i'r aelodau y byddai sgyrsiau'n cael eu cynnal gyda'r staff i sicrhau eu bod eisiau cael eu hadleoli a bod y rôl yn gweddu iddynt.

Yn ystod y drafodaeth cododd aelodau'r Pwyllgor bryderon yngylch yr effaith bosibl y byddai'r gostyngiad yn yr oriau agor yn ei chael ar argaeedd a hygyrchedd gwasanaethau llyfrgell a siopau un alwad i drigolion, yn enwedig y dinasyddion mwyaf agored i niwed ac sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol yn y sir. Roedd llyfrgelloedd hefyd yn cael eu defnyddio fel mannau cynnes i'r rhai yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan yr argyfwng costau byw, y rhai sy'n profi arwahanwydd cymdeithasol, yn ogystal ag unigolion sy'n byw â phroblemau iechyd hirdymor a'u gofalwyr. Byddai'r gostyngiad yn oriau agor cyfleusterau llyfrgell yn effeithio ar ddefnydd plant a phobl ifanc ar gyfer astudio neu waith ymchwil ac ar argaeedd y cyfleusterau fel hafanau diogel i ffwrdd o sefyllfaoedd personol neu deuluol anhrelnus. Byddai'r toriadau'n effeithio'n fawr ar allu grwpiau cymunedol/sefydliadau gwirfoddol i gynnal digwyddiadau llesiant/grwpiau cymorth neu i sefydliadau busnes ddarparu gwasanaethau cyngori gwerthfawr i drigolion. Byddai effaith andwyol hefyd ar y Gymraeg gan fod llyfrgelloedd yn cael eu defnyddio i bobl ddysgu'r iaith ac ymarfer eu sgiliau ieithyddol.

Dyweddodd Aelod Arweiniol y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth wrth y Pwyllgor y gallai'r llyfrgelloedd gael eu defnyddio o hyd gan grwpiau cymunedol allanol/sefydliadau gwirfoddol hyd yn oed pan fyddai'r llyfrgelloedd ar gau.

Mewn ymateb i ymholaadau gan y Pwyllgor yngylch ymgynghori ac a ymgynghorwyd â Chynghorau Dinas, Tref a Chymuned, rhoddwyd sicrwydd i'r aelodau y bu deialog gyda'r cynghorau. Fodd bynnag, nid oedd y Cynghorau hynny nad oeddent ar hyn o bryd yn cyfrannu at lyfrgelloedd wedi cael eu holi a oeddent yn dymuno cyfrannu yn y dyfodol. Oherwydd y sefyllfa ariannol na welwyd mo'i thebyg o'r blaen ac unwaith y bydd graddau llawn yr holl ostyngiadau mewn gwasanaethau yn hysbys, efallai y bydd cynghorau dinas, tref a chymuned yn penderfynu y byddai'n well ganddynt gyfrannu at ddarparu gwasanaethau eraill yn hytrach na llyfrgelloedd yn y dyfodol.

Trafododd yr Aelodau eu pryderon mewn perthynas â phenderfyniad y Cabinet gan fod rhai'n teimlo bod yr ymarfer wedi'i gynnal ar ei ben ei hun, gan nad oedd pob llwybr wedi'i archwilio. Gan fod angen gwneud y penderfyniad mewn cyfnod mor

fach o amser nid oedd yn ymarferol i bob llwybr i alluogi'r llyfrgelloedd i aros fel ag yr oeddent fod wedi cael ei archwilio'n drylwyr. Teimlwyd hefyd nad oedd yr arbedion arfaethedig o'r llyfrgelloedd yn anghymesur o gymharu â maint y Gwasanaeth.

Wrth ymateb, eglurodd swyddogion nad oedd y toriadau i'r Gwasanaeth Llyfrgell a Siop Un Alwad wedi cael eu trin ar eu pen eu hunain. Fel y dywedwyd eisoes, roedd y toriad hwn yn rhan o gyfres o doriadau i lawer o wasanaethau ar draws y Cyngor. Roedd gofyn i bob Pennaeth Gwasanaeth ddod o hyd i doriadau i'w cyllidebau. Roedd maint yr arbedion fesul gwasanaeth, gyda rhai yn llai nag eraill, yn amherthnasol gan eu bod i gyd yn cyfrannu at y Cyngor yn gosod cyllideb gytbwys.

Caniataodd y Cadeirydd i gynrychiolydd Undeb o Unsain rannu llythyr a siarad ar ran aelodau'r Undeb. Roedd y llythyr yn nodi:

"Mae UNSAIN yn credu y dylai'r toriadau yma gael eu gwrtod. Credwn hefyd fod lle sylweddol i ymchwilio i ffynonellau ariannu amgen ar gyfer y gwasanaeth llyfrgelloedd o ddau faes yn benodol:

- Yn gyntaf, mae trefniadau yn Llanelwy a Rhuddlan yn dangos y posibilrwydd o weithio allan trefniadau ar y cyd gyda Chyngorau Dinas, Tref a Chymuned. Dylid archwilio hyn yn weithredol mewn rhannau eraill o'r sir.
- Yn ail, credwn fod lle sylweddol i ddenu cyllid grant i gefnogi seilwaith y llyfrgelloedd fel canolbwytiau cymunedol. Gallai amrywiaeth o fentrau y mae staff y llyfrgell yn eu cyflwyno drwy gydol y flwyddyn o bosibl ddenu cyllid grant ar sail prosiect. Yn fwy arwyddocaol, mae'r cynghorau eisoes yn dod â miliynau o bunnoedd bob blwyddyn mewn arian grant i ddarparu gwasanaethau cymunedol a chymdeithasol. Mae engraifft Sir Ddinbych yn Gweithio wedi dangos, trwy fanteisio ar y llyfrgelloedd fel canolbwytiau cymunedol, ei bod yn bosibl darparu gwasanaethau eraill a ariennir gan grantiau trwy seilwaith y llyfrgell a defnyddio'r arian grant i gyfrannu at gostau rhedeg y llyfrgelloedd. Mae angen i lawer mwy o wasanaethau ystyried y math hwn o drefniant a dylid cyfuno adolygiad o wasanaethau a ariennir gan grantiau â'n hadolygiad eiddo i archwilio'r cwestiwn hwn.

Gohiriwyd y Pwyllgor am egwyl o 10 munud am 12.15pm ac ailymgynnll am 12.25pm.

Cafodd y ddwy ochr gyfle i grynhau eu safbwytiau. Pwysleisiodd y Cyngorydd Brian Jones, ar ran y rhai a lofnododd y cais i alw'r penderfyniad i mewn, nad oedd unrhyw awydd ymhli y mwyafri o'r aelodau etholedig na'r trigolion i wasanaethau llyfrgell ac oriau gael eu lleihau. Cynigiodd y dylid cyfeirio'r penderfyniad i leihau oriau agor y Llyfrgell/Siop Un Alwad ac arbedion cysylltiedig yn ôl i'r Cabinet i'w hailystyried, gydag argymhelliaid bod y cynnig yn cael ei ddileu o broses pennu cyllideb 2024/25 er mwyn hwyluso gwerthusiad opsiynau yn mewn perthynas ag argaeledd cyfleoedd ariannu preifat neu allanol i ariannu'r diffyg yng nghyllideb y Gwasanaeth.

Wrth grynhau, ailadroddodd Aelod Arweiniol y Gymraeg, Diwylliant a Threftadaeth y ffaith, er nad oedd y penderfyniad yn eistedd yn gyfforddus ag ef, bod y Cabinet,

oherwydd y sefyllfa ariannol enbyd sy'n wynebu awdurdodau cyhoeddus hyd y gellir rhagweld, yn gorfol gwneud rhai penderfyniadau annymunol. Wrth wneud y penderfyniad i leihau oriau agor ar draws y Gwasanaeth Llyfrgell/Siop Un Alwad yn hytrach na chau llyfrgelloedd unigol, roedd y Cabinet yn prynu amser i'r awdurdod a'r gwasanaeth i ddatblygu syniadau arloesol newydd mewn ymgais i gynnal a gobeithio ailadeiladu'r ddarpariaeth gwasanaeth wrth fynd ymlaen. Plediodd ar yr aelodau i beidio â defnyddio Craffu fel arf gwleidyddol i guro'r Pwyllgor Gwaith, ond i weithio'n adeiladol gyda'r Cabinet i sicrhau hyfywedd llyfrgelloedd a gwasanaethau awdurdod lleol gwerthfawr eraill yn y dyfodol.

Eiliwyd argymhelliaid y Cynghorydd Brian Jones gan y Cynghorydd James Elson.

Cynigiodd y Cynghorydd Merfyn Parry welliant i argymhelliaid y Cynghorydd Brian Jones. Cynigiodd y Cynghorydd Parry y dylid gofyn i'r Cabinet ailystyried ei benderfyniad mewn perthynas â lleihau oriau agor y Gwasanaeth Llyfrgell/Siop Un Alwad ac arbedion cysylltiedig, ac argymhellodd fod gwaith archwiliol yn cael ei wneud gyda chyngchorau dinas, tref a chymuned, grwpiau allanol, ac asiantaethau gyda bwriad i sicrhau cyllid allanol i helpu i gynnal y gwasanaethau a ddarperir gan lyfrgelloedd/siopau un alwad. Dylid gohirio penderfyniad y Cabinet hyd nes y cwblheir y gwaith hwn a bod canlyniadau arfarniad opsiynau ar hyfywedd ffrydianu ariannu yn y dyfodol yn hysbys. Eiliwyd argymhelliaid diwygiedig y Cynghorydd Parry gan y Cynghorydd Arwel Roberts.

Cyn cymryd pleidlais ar y gwelliant gofynnodd yr aelodau am egwyl fer i'w galluogi i drafod yr argymhelliaid a'r argymhelliaid diwygiedig. Pan ailalwyd y cyfarfod, eglurodd y Cynghorydd Merfyn Parry mai geiriad terfynol ei argymhelliaid oedd y dylai'r Pwyllgor:

- (i) gyfeirio'r penderfyniad ar y 'Cynnig Arbedion Llyfrgell/Siop Un Alwad' a gymerwyd gan y Cabinet ar 19 Rhagfyr 2023 yn ôl i'r Cabinet i'w ystyried ymhellach;
- (ii) argymhell i'r Cabinet ei fod yn gohirio gweithredu'r penderfyniad uchod hyd nes y bydd gwaith archwilio pellach yn cael ei wneud i ganfod ffynonellau ariannu amgen sydd ar gael i'r Cyngor neu gyrrff partner eraill, boed yn y sector preifat neu gyhoeddus.

Yn dilyn yr eglurhad hwn tynnodd y Cynghorydd Brian Jones ei argymhelliaid gwreiddiol yn ôl ac eiliodd argymhelliaid diwygiedig y Cynghorydd Parry. Wrth dynnu ei argymhelliaid yn ôl gofynnodd y Cynghorydd Jones am bleidlais wedi'i chofnodi ar yr argymhelliaid ac eiliwyd ei gais gan y Cynghorydd Parry. Cadarnhaodd y Swyddog Monitro er mwyn i bleidlais wedi'i chofnodi gael ei chynnal, bod angen i un rhan o chwech o aelodau'r Pwyllgor a oedd yn bresennol bleidleisio o blaid pleidleisio ar yr argymhelliaid drwy bleidlais wedi'i chofnodi.

Penderfynodd y Pwyllgor o fwyafrif:

bod pleidlais wedi'i chofnodi yn cael ei chymryd ar yr argymhelliaid mewn perthynas â chyfeirio'r penderfyniad ar Lyfrgelloedd/Siop Un Alwad a gymerwyd gan y Cabinet ar 19 Rhagfyr 2023 yn ôl i'r Cabinet i'w ystyried ymhellach.

Yna pleidleisiodd y Pwyllgor ar yr argymhelliaid a gyflwynwyd a thrwy fwyafrif:

Penderfynwyd: ar ôl ystyried y wybodaeth yn yr adroddiad a'r atodiadau, y seiliau a osodwyd dros alw'r penderfyniad i mewn i'w graffu, a'r sylwadau a wnaed yn ystod y drafodaeth, i

- (i) *gyfeirio'r penderfyniad ar y 'Cynnig Arbedion Llyfrgell/Siop Un Alwad' a gymerwyd gan y Cabinet ar 19 Rhagfyr 2023 yn ôl i'r Cabinet i'w ystyried ymhellach; a*
- (ii) *argymhell i'r Cabinet ei fod yn gohirio gweithredu'r penderfyniad uchod hyd nes y bydd gwaith archwilio pellach yn cael ei wneud i ganfod ffynonellau ariannu amgen sydd ar gael i'r Cyngor neu gyrrff partner eraill, boed yn y sector preifat neu gyhoeddus.*

Pleidleisiodd aelodau'r Pwyllgor fel a ganlyn:

O blaid yr argymhelliaid:

Y Cyngorwyr Michelle Blakeley-Walker, Karen Edwards, James Elson, Carol Holliday, Brian Jones, Merfyn Parry, Arwel Roberts a Cheryl Williams

Yn erbyn yr argymhelliaid:

Y Cyngorwyr Jon Harland ac Alan James

Ymatal rhag pleidleisio:

Y Cyngorydd Huw Williams (Cadeirydd)

Daeth y cyfarfod i ben am 12.45pm<TRAILER_SECTION>
</TRAILER_SECTION>

<LAYOUT_SECTION>

1. **FIELD_TITLE**

FIELD_SUMMARY

</LAYOUT_SECTION>

<TITLE_ONLY_LAYOUT_SECTION>

2. **FIELD_TITLE**

</TITLE_ONLY_LAYOUT_SECTION>

<HEADING_LAYOUT_SECTION>

FIELD_TITLE

</HEADING_LAYOUT_SECTION>

<TITLED_COMMENT_LAYOUT_SECTION>

FIELD_TITLE

FIELD_SUMMARY

```
</ TITLED_COMMENT_LAYOUT_SECTION>
<COMMENT_LAYOUT_SECTION>
FIELD_SUMMARY
</ COMMENT_LAYOUT_SECTION>

2.1 <SUBNUMBER_LAYOUT_SECTION>
      FIELD_TITLE
      FIELD_SUMMARY
    </SUBNUMBER_LAYOUT_SECTION>

2.2 <TITLE_ONLY_SUBNUMBER_LAYOUT_SECTION>
      FIELD_TITLE
    </TITLE_ONLY_SUBNUMBER_LAYOUT_SECTION>
```

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

PWYLLGOR CRAFFU CYMUNEDAU

Cofnodion cyfarfod o'r Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd yn Siambraeth y Cyngor, Neuadd y Sir, Rhuthun a thrwy gynhadledd fideo, Dydd Iau, 1 Chwefror 2024 am 10.00 am.

YN BRESENNOL

Y Cyngorwyr Karen Edwards (Is-Gadeirydd), Pauline Edwards, James Elson, Jon Harland, Carol Holliday, Alan James, Brian Jones a/ac Cheryl Williams

Yr Aelod Arweiniol dros yr Amgylchedd a Thrafnidiaeth (y Cyngorydd Barry Mellor) ar gyfer eitem 5 ar yr agenda a'r Aelod Arweiniol dros Dai a Chymunedau (y Cyngorydd Rhys Thomas) ar gyfer eitem 6 a 7 ar yr agenda.

HEFYD YN BRESENNOL

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd (TW), Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad (EJ); Rheolwr Parcio a Diogelwch Ffyrrd (MJ), Pennaeth Tai a Chymunedau (LG), Pennaeth Tai a Chymunedau (GD), Rheolwr Cymdogaeth (NE), Cydlynydd Craffu (KE) a Gweinyddwyr Pwyllgorau (NH, RhTJ).

1 YMDDIHEURIADAU

Cafwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddi wrth y Cyngorwyr Michelle Blakeley-Walker a Huw Williams (Cadeirydd) - yr Is-gadeirydd. Yn absenoldeb y Cadeirydd Llywyddwyd y cyfarfod gan y Cyngorydd Karen Edwards

2 DATGAN CYSYLTIAD

Myneiddiod y Cyngorydd Cheryl Williams gysylltiad personol yn eitem 6 a 7 ar y rhaglen fel Tenant i Gyngor Sir Ddinbych.

3 MATERION BRYS Y CYTUNWYD ARNYNT GAN Y CADEIRYDD

Dim.

4 COFNODION

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod y Pwyllgor Craffu Cymunedau a gynhaliwyd ar 7 Rhagfyr.

Materion yn codi

Dywedodd y Cydlynydd Craffu fod yr ymholaed ynghylch yr angen am ffynonellau gwres eilaidd mewn llety gyda Phymciau Gwres yr Awyr wedi'i godi gyda'r Adran Rheoli Adeiladu ac nad oedd yn ofynnol.

Mewn ardaloedd o'r sir oddi ar y grid ar gyfer cyflenwad nwy lle'r oedd Pympiau Gwres yr Awyr wedi'u gosod, roedd rhai tenantiaid wedi dewis cadw eu llosgwyd coed neu Stofau Charnwood i'w defnyddio wrth gefn.

Roedd y Gwasanaeth yn gweithio ar Bolisi Gwresogi y gellid ei gyflwyno i'r Pwyllgor am adborth cyn ei weithredu yn y dyfodol.

PENDERFYNWYD: derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhalwyd ar 7 Rhagfyr 2023 fel cofnod cywir.

5 CYNLLUN BUDDSODDI MEWN MEYSYDD PARCIO DRAFFT 2024 – 2029

Cyflwynodd Aelod Arweiniol yr Amgylchedd a Chludiant, ynghyd â'r Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad a'r Rheolwr Traffig, Parcio a Diogelwch Ffyrd yr adroddiad Cynllun Buddsoddi mewn Meysydd Parcio Drafft (a ddosbarthwyd yn flaenorol). Nod yr adroddiad oedd darparu manylion Cynllun Buddsoddi mewn Meysydd Parcio drafft y Cyngor ar gyfer y cyfnod Ebrill 2024 i Fawrth 2029 i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau, er mwyn galluogi'r Pwyllgor Craffu Cymunedau i archwilio cynnwys y Cynllun Buddsoddi mewn Meysydd Parcio drafft, gan gynnwys y rhaglen a awgrymwyd a gwneud sylwadau yn unol â hynny.

Dyweddodd Aelod Arweiniol yr Amgylchedd a Chludiant wrth y pwyllgor fod cynnig o fewn y cynllun i'r prisiau parcio gynyddu am y tro cyntaf ers 2016. Y prif reswm dros y cynnydd arfaethedig oedd adlewyrchu'r cynnydd cyffredinol mewn costau cynnal a chadw.

Atgoffwyd y Pwyllgor fod penderfyniadau ynghylch codi prisiau parcio yn benderfyniadau dirprwyedig a wnaed gan yr Aelod Arweiniol. Fodd bynnag, oherwydd yr effaith bosibl ar drigolion roedd y mater wedi'i drafod gyda'r Tîm Gweithredol Corfforaethol, y Cabinet a chraffu cyn ei weithredu.

Wrth gloi dywedodd Aelod Arweiniol yr Amgylchedd a Chludiant y byddai diweddarus system talu ac arddangos y meysydd parcio yn costio tua £13-14,000 i'r awdurdod.

Arweiniodd y swyddogion y Pwyllgor drwy'r adroddiad a'r atodiadau gan amlygu meysydd allweddol. Dangoswyd y cynllun 5 mlynedd gwreiddiol i'r aelodau, a gynhyrchwyd yn 2018 ynghyd ag atodiadau B ac C yn cymharu gwaith a gynlluniwyd yn erbyn gwaith a gwblhawyd. Dywedodd y Rheolwr Diogelwch Ffyrd wrth yr aelodau fod holl beiriannau talu ac arddangos yr Awdurdod wedi'u diweddarus ers cyflwyno'r cynllun er mwyn caniatáu amryfal ddulliau o dalu, gan gynnwys talu digidol.

Dyweddodd y swyddogion fod y cynllun wedi bod gerbron y Grŵp Craffu Cyfalaf i'w drafod ac y byddai'n cael ei gyflwyno i'r Cyngor llawn am y penderfyniad terfynol cyn ei weithredu.

Gan ymateb i gwestiynau'r Aelodau, dywedodd Swyddogion -

- Gosodwyd pwyntiau gwefru cerbydau trydan mewn naw maes parcio ledled y Sir – gan gynnwys pwyntiau gwefru cyflym yn y canolbwyt yn y Rhyl a maes parcio Rhodfa'r Brenin ym Mhrestatyn.
- Roedd cynyddu'r lleoedd gwefru cerbydau trydan ym meysydd parcio'r Cyngor yn ddyhead gan y tîm. Ni chasglwyd data i weld a oedd angen mwy o bwyntiau. Byddai pris trydan yn y pwyntiau hyn yn gystadleuol.
- Roedd gwaith cynllunio diddosi arwyneb y maes parcio aml-lawr yn Ninbych wedi'i ohirio er mwyn gwneud gwaith atgyweirio strwythurol ac adferol arall. Ni ragwelwyd y byddai effaith sylweddol ar ddeiliaid trwydded pe bai'r deciau isaf yn cael eu cau tra bod gwaith yn cael ei wneud. Gellid alinio agoriad y deciau isaf gyda'r diwrnodau parcio am ddim a neilltuwyd gan y Cyngor Tref ar gyfer digwyddiadau arbennig trwy gydol y flwyddyn.
- Byddai angen ystyried achos busnes ar gyfer unrhyw waith sylweddol ar feysydd parcio yn y Grŵp Rheoli Asedau a'r Grŵp Craffu Cyfalaf ac ati.

Gofynnodd y Pwyllgor i adolygiad blynnyddol o Gynllun Buddsoddi mewn Meysydd Parcio 2024 - 2029 gael ei gyflwyno i'r Pwyllgor.

PENDERFYNWYD –

- I. ***Bod y Pwyllgor yn cadarnhau ei fod wedi darllen, deall ac ystyried yr Asesiad o Effaith ar Les a***
- II. ***Bod cynnwys yr adroddiad ar y Cynllun Buddsoddi mewn Maes Parcio 2024 - 2029 yn cael ei nodi.***

6 RHEOLI TENANTIAETH TAI CYMUNEDOL

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau yr Adroddiad Rheoli Tenantiaeth Tai Cymunedol (a ddosbarthwyd yn flaenorol) ochr yn ochr â'r Pennaeth Tai a Chymunedau, y Swyddog Arweiniol Tai Cymunedol, a'r Rheolwr Cymdogaeth.

Cyn i'r swyddogion roi manylion yr adroddiad, rhoddodd yr Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau gyflwyniad byr i'r pwyllgor. Nododd fod yr adroddiad hwn a'r adroddiad Adborth Tenantiaid canlynol yn adlewyrchu'r ddwy ochr, y landlordiaid a'r tenantiaid. Un o ochr rheoli tai Sir Ddinbych o dai cymdeithasol, a'r nesaf (eitem 7) yn canolbwytio ar farn y tenantiaid ynghylch gweithredoedd y Gwasanaeth Tai.

Diolchodd y Swyddog Arweiniol Tai Cymunedol i'r aelod arweiniol am y cyflwyniad. Atgoffodd yr aelodau mewn cyfarfod blaenorol o'r pwyllgor craffu, lle'r oeddent wedi trafod y Strategaeth Dai a'r Cynllun Gweithredu Digartrefedd, y gofynnwyd a oedd yr awdurdod yn gorfodi amodau tenantiaeth yn ddigon cadarn.

Wrth gyflwyno'r Rheolwr Cymdogaeth eglurwyd bod y gwasanaeth wedi symud i ffwrdd o rolau Tai arbenigol a fyddai'n delio'h unig gyda materion Rheoli Incwm neu Gymdogaeth, i greu swyddogion cyffredinol sy'n gallu darparu gwasanaeth mwy cyfannol i denantiaid sydd yn cynyddu effeithlonrwydd i reoli llwyth gwaith.

Roedd gwybodaeth am sut y rheolwyd ymddygiad gwrthgymdeithasol, neu unrhyw ymddygiad a oedd yn effeithio ar gymdogion, wedi'i darparu, a oedd yn cynnwys

camau gweithredu ffurfiol ac anffurfiol. Bu'r gwasanaeth yn gweithio mewn partneriaeth â'r gwasanaeth ieuenciad a gwasanaeth dibyniaeth gymunedol yn ogystal â Heddlu Gogledd Cymru i gefnogi a chyfryngu gyda thenantiaid.

Roedd yr adroddiad yn darparu ystadegau ac astudiaethau achos ar faterion a gododd yn eithaf aml a oedd yn gofyn am ymateb ar unwaith gan y tîm tai.

Gan ymateb i gwestiynau'r Pwyllgor, dywedodd Swyddogion:

- O ran y Cynllun Cefnogwr Digidol, roedd y tîm cydnerthedd cymunedol yn parhau i weithio i sicrhau nad oedd tenantiaid yn cael eu hallgáu'n ddigidol rhag cyfathrebu â'r gwasanaeth.
- Roedd Contract Ymddygiad Derbyniol (ABC) yn ddull gweddol safonol o fynd i'r afael ag ymddygiad gwrthgymdeithasol. Lle mae'r ymddygiad yn ymwneud â materion tenantiaeth yn unig (e.e. gerddi) anogwyd tenantiaid i gymryd rhan yn y cytundeb gwirfoddol gyda'r gwasanaeth er mwyn newid yr ymddygiad hwnnw cyn troi at gamau gorfodi.
O bryd i'w gilydd, lle'r oedd gweithgarwch troseddol wedi digwydd byddai'r ABC yn cael ei gymryd ar y cyd â Heddlu Gogledd Cymru.
- Roedd ABCs yn fwyaf effeithiol pan weithiodd y partïon dan sylw gyda'i gilydd i lunio'r contract. Adolygyd ABCs ar ôl 6 i 12 mis i gael mynediad at y newid ymddygiad ac roeddent yn llwyddiannus ar y cyfan. Pe na bai materion yn cael eu datrys, ystyriwyd ffyrdd eraill o weithredu megis gwaharddeb sifil gwrthgymdeithasol - roedd achosion o'r fath yn brin.

Diolchodd y Pwyllgor i'r swyddogion am yr adroddiad llawn a thrylwyr.

PENDERFYNWYD bod y Pwyllgor Craffu Cymunedau yn nodi cynnwys yr adroddiad Rheoli Tenantiaeth Tai Cymunedol.

7 AROLWG ADBORTH A BODLONRWYDD TENANTIAID TAI CYNGOR

Cyflwynodd yr Aelod Arweiniol Tai a Chymunedau adroddiad Adborth ac Arolwg Boddhad Tenantiaid Tai Cyngor (a ddosbarthwyd yn flaenorol) ochr yn ochr â'r Pennaeth Tai a Chymunedau, y Swyddog Arweiniol Tai Cymunedol, a'r Rheolwr Cymogaeth.

Atgoffodd y Pennaeth Tai a Chymunedau y Pwyllgor fod yr adroddiad yn amlinellu Arolwg Safonol Tenantiaid a Phreswylwyr (STAR) 2024, lle'r oedd tenantiaid yn rhoi adborth ar eu cartrefi, eu cymunedau a'r gwasanaeth a ddarperir gan Sir Ddinbych. Yna cafodd y wybodaeth honno ei meinchnodi yn erbyn sefydliadau eraill ledled Cymru. Er ei bod yn braf cael bod ar frig y tablau hynny, roedd y ffocws ar allu darparu cartrefi diogel a chyfforddus a chefnogi tenantiaid i ffynnu yn y cymunedau yr oeddent yn byw ynddynt.

Tywysodd y Swyddog Arweiniol Tai Cymunedol y pwyllgor drwy gyflwyniad yn amlygu meysydd allweddol o fewn yr adroddiad a'r arolwg. Dywedodd ei fod:

- Yn rolwg safonol ledled Cymru ar gyfer awdurdodau lleol a landlordiaid cymdeithasol cofrestredig

- Fel arfer yn cael ei wneud bob 2 flynedd
- Yn mesur boddhad tenantiaid
- Yn nodi tueddiadau, blaenoriaethau a meysydd i'w gwella
- Yn cael ei ddefnyddio i lunio cynlluniau gweithredu.

Ym mis Rhagfyr 2023, cafodd arolwg STAR ei anfon i bob tŷ cyngor yn Sir Ddinbych. O'r 3,277 arolwg a anfonwyd, derbyniwyd ymatebion gan 893 o aelwydydd sy'n gyfradd ymateb o 28%.

Yn flaenorol, roedd yr ymatebion gan y genhedlaeth hŷn yn bennaf ond roedd cynnwys sianeli digidol wedi casglu adborth gan bobl iau a theuluoedd.

Dangosodd y prif ddeilliannau fod boddhad yn yr ystod 80% uchaf. Nododd y dadansoddiad o sylwadau'r meysydd i'w gwella yr oedd y tenantiaid wedi'u hamlygu fel a ganlyn:-

- Gwella ansawdd yr eiddo (54%)
- Gwneud gwaith atgyweirio yn gynt (14%)
- Cwblhau gwaith atgyweirio sy'n weddill (10%)
- Lleihau ymddygiad gwrthgymdeithasol mewn ardaloedd (10%)
- Gwrando mwy ar denantiaid (9%)
- Gwella cyfathrebu (7%)

Wrth ymateb i ymholiadau aelodau ynghylch canran yr adborth mewn rhai ardaloedd, dywedodd swyddogion ei fod yn dda ar y cyfan, gan nodi bod pobl yn gyffredinol mewn arolygon yn codi materion yn hytrach na rhoi canmoliaeth. Lle'r oedd ardaloedd gydag ymateb is byddai ymdrechion yn cael eu gwneud i ymgysylltu ymhellach ar gyfer arolygon yn y dyfodol.

Hysbyswyd y Pwyllgor fod yna Gymdeithas Tenantiaid a Phreswylwyr Sir Ddinbych yr oedd y gwasanaeth yn anelu at gysylltu â nhw i wella cyfathrebu ac ymgysylltu wrth symud ymlaen.

Dywedodd y swyddogion:

- Anogwyd pob tenant i lenwi'r arolygon STAR a derbyniwyd unrhyw adborth yn ddiolchgar.
- Roedd yr ymatebion i'r arolwg y barnwyd eu bod wedi'u 'hepgor' gan denantiaid nad oeddent wedi ymateb i gwestiwn penodol.

Canmolodd y Pwyllgor y gwasanaeth ar lefel y gwaith adnewyddu a wnaed ar eiddo cyn iddynt gael eu hailosod.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd, er y nodwyd bod y cyfraddau ymateb yn anghyson, bod yr arolwg wedi derbyn 893 o ymatebion, a bod 28% yn drawiadol. Roedd y gyfradd ymateb yn llawer uwch. Bod 890 wedi'u cyflwyno ar-lein a'r grŵp oedran â'r nifer fwyaf o ymatebion oedd y grŵp oedran 65+, yn awgrymu bod cynhwysiant digidol ymhlið tenantiaid tai cyngor yn gwella.

PENDERFYNWYD bod y pwylgor yn nodi cynnwys yr arolwg Adborth a Boddhad Tenantiaid Tai Cyngor.

8 RHAGLEN WAITH CRAFFU

Arweiniodd y Cydlynydd Craffu yr Aelodau trwy adroddiad Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Craffu Cymunedau (a ddosbarthwyd ymlaen llaw).

Ers y cyfarfod diwethaf cynhaliwyd cyfarfod Pwyllgor Craffu Cymunedau Arbennig ar 11 Ionawr a oedd yn trafod penderfyniad y cabinet yn ymwneud â chynnig arbedion Llyfrgelloedd/Siop Un Alwad, byddai cofnodion y cyfarfod hwnnw ar gael yng nghyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Cymunedau ar y Mawrth 14eg.

Roedd cyfarfod nesaf y Pwyllgor Craffu Cymunedau wedi'i drefnu ar gyfer 14 Mawrth 2024, a'r eitemau arfaethedig ar gyfer y cyfarfod hwnnw oedd -

- Rhaglen Adfywio a Llywodraethu Y Rhyl
- Gweithredu Cyfleusterau Cyhoeddus CSDd yn y dyfodol. Ychwanegwyd yr eitem gan y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu ar ôl cyhoeddi'r pecyn rhaglen.

Anogodd y Cydlynydd Craffu Aelodau i nodi unrhyw gwestiynau neu faterion ar y Ffurflen Cynigion Aelodau (Atodiad 2) i'w trafod yng nghyfarfod nesaf y Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu ar 18 Mawrth 2024.

PENDERFYNWYD: ymhellach i'r uchod, cytuno ar Raglen Gwaith i'r Dyfodol y Pwyllgor Craffu Cymunedau.

9 ADBORTH GAN GYNRYCHIOLWYR PWYLLGOR

Gofynnodd y Cyngorydd Alan James a oedd unrhyw gofnodion o'r cyfarfod Gofal Cymdeithasol i Oedolion a Digartrefedd yr oedd wedi'i fynychu ar gael i'r aelodau, byddai'r Cydlynydd Craffu yn cysylltu â swyddogion i weld a oedd rhai ar gael.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.10am

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y cyfarfod	14 Mawrth 2024
Aelod / Swyddog Arweiniol	Barry Mellor, Aelod Arweiniol yr Amgylchedd a Chludiant / Tony Ward, Cyfarwyddwr Corfforaethol: Yr Amgylchedd a'r Economi
Pennaeth Gwasanaeth	Paul Jackson: Pennaeth Priffyrrd a Gwasanaethau Amgylcheddol
Awdur yr adroddiad	Paul Jackson / Tony Ward
Teitl	Cynnig Arbedion Cyfleusterau Cyhoeddus

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â chynnig i ddileu cyllideb CSDd ar gyfer Cyfleusterau Cyhoeddus er mwyn creu arbediad refeniw.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- Mae Cyfleusterau Cyhoeddus ar restr Cynigion Arbedion Sylweddol sydd wedi ei dosbarthu i'r Aelodau a'i thrafod mewn amryw Weithdai Cyllideb.
- Nodi posiblirwydd am arbediad o'r gyllideb a neilltuwyd ar gyfer Cyfleusterau Cyhoeddus ac amlygu effaith bosibl gweithredu'r cynnig hwnnw am arbediad.
- Galluogi'r Aelodau i gyflawni eu swyddogaeth graffu mewn perthynas â'r cynnig hwn.

3. Beth yw'r Argymhellion?

- Bod y Pwyllgor Craffu yn nodi cynnwys yr adroddiad, a chodi unrhyw faterion y gellir eu cynnwys yn natblygiad y cynnig cyn unrhyw benderfyniad yn y dyfodol gan y Cabinet.

- 3.2. Bod y Pwyllgor Craffu'n darllen y papur hwn ar y cyd â'r Asesiad o Effaith ar Les sydd yn Atodiad 1.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1. Mae'r Cyngor yn wynebu her ariannol ddigynsail, ac, felly, mae gofyn i bob gwasanaeth gyflawni arbedion sylweddol er mwyn bodloni'r her honno.
- 4.2. Mae'r cynnig i adolygu gwasanaeth Cyfleusterau Cyhoeddus wedi dod o'r broses gorfforaethol o nodi cynigion arbedion, a oedd yn rhan o broses gosod y gyllideb ar gyfer 2024/25. Dyma un o'r cynigion arbedion sylweddol a rannwyd gyda'r Aelodau ac a drafodwyd mewn amryw Weithdai Cyllideb. Yr oedd hefyd yn destun Gweithdy i Aelodau drwy Teams ar 24 Ionawr 2024.
- 4.3. Mae darpariaeth Cyfleusterau Cyhoeddus yn ddyletswydd anstatudol. Mae llawer o Awdurdodau Lleol wedi rhoi'r gorau i ddarparu'r gwasanaeth hwn flynyddoedd lawer yn ôl. Mae rhai awdurdodau cyfagos yn dal i ddarparu'r gwasanaeth hwn mewn ardaloedd penodol, ond wedi lleihau'r ddarpariaeth yn y blynnyddoedd diwethaf a / neu'n bwriadu ei lleihau ar hyn o bryd.
- 4.4. Mae gennym ar hyn o bryd 20 o safleoedd Cyfleusterau Cyhoeddus ledled y sir. Gellir defnyddio rhai ohonynt yn rhad ac am ddim, ac mae gan eraill gyfleuster ar gyfer codi tâl ar ddefnyddwyr. Nid yw unrhyw un o'r safleoedd yn adennill eu costau. Mae rhestr lawn o leoliadau a data ariannol ar gael yn Atodiad 2 ac Atodiad 3.
- 4.5. Y cynnig yw dileu'r gyllideb sydd ynghlwm â gwasanaeth Cyfleusterau Cyhoeddus. Mae'r gyllideb oddeutu £270,000. Canlyniad hyn fyddai na fydd CSDd yn berchen ar Gyfleusterau Cyhoeddus nac yn gweithredu rhai mwyach. Fodd bynnag, gan ein bod yn gwybod bod darpariaeth Cyfleusterau Cyhoeddus yn ein cymunedau'n bwysig, byddwn yn ceisio trosglwyddo cynifer o Gyfleusterau Cyhoeddus â phosibl i grwpiau neu sefydliadau eraill (e.e. Cynghorau Dinas, Tref a Chymuned) fel eu bod yn parhau i fod yn weithredol, ond heb gost i CSDd. Ar hyn o bryd yr ydym yn y broses o drosglwyddo'r Cyfleusterau Cyhoeddus yng Nghorwen i Gyngor Tref Corwen, ac mae hyn yn darparu model ar gyfer yr hyn yr hoffem ei weld yn digwydd mewn lleoedd eraill. Yn ôl y cynnig hwn, rhagdybir y byddai unrhyw Gyfleusterau Cyhoeddus yr ydym yn methu eu trosglwyddo i berchennog arall yn cau.

- 4.6. Ffordd arall o liniaru effaith y cynnig hwn yw cefnogi busnesau lleol drwy ehangu Cynllun Grant Toiledau Cymunedol. Yn ôl y cynllun hwn, gall CSDd dalu grant i fusnesau lleol (sy'n £500 y flwyddyn ar hyn o bryd) os ydynt yn caniatáu i aelodau o'r cyhoedd ddefnyddio eu cyfleusterau toiled yn rhad ac am ddim. Byddai'r cynllun hwn yn cael ei adolygu, ei ailfrandio a'i hyrwyddo i fusnesau yn rhan o'r cynnig. Credir y byddai rhai busnesau'n barod i dderbyn y cynnig hwn oherwydd byddai'n cynyddu nifer y bobl sy'n mynd i'w busnesau, ac yn ôl pob tebyg byddai rhai pobl yn teimlo rheidrwydd i brynu rhywbeth ar yr un pryd.
- 4.7. Deellir na fydd y cynnig hwn yn boblogaidd, ac y gellid ei weld yn groes i nodau strategol eraill ym meysydd twistiaeth ac adfywio. Fodd bynnag, mae'n debygol mai datgan ein bwriad i ddileu'r gyllideb ar gyfer ein Cyfleusterau Cyhoeddus yw'r ffordd orau o ganfod gweithredwyr eraill posibl.
- 4.8. Amcangyfrifir y bydd yr arbediad yn gysylltiedig â chau'r holl Gyfleusterau Cyhoeddus oddeutu £200,000. Mae'r gyllideb yn £270,000, ond yr ydym wedi cymryd dull ceidwadol o amcangyfrif yr arbediad tebygol oherwydd mae'n bosibl y bydd rhai costau untrio i'w hystyried. Er enghraift, mae'n debygol y bydd rhai costau datgomisiynu os oes angen cau unrhyw safleoedd; mae'n bosibl y byddai rhai Trethi Annomestig Cenedlaethol a chostau yswiriant yn parhau pe bawn yn methu trosglwyddo'r holl gyfleusterau; ac efallai y bydd angen rhywfaint o arian / cyfalaf i wneud gwaith adnewyddu ar gyfer hwyluso'r trosglwyddo. Yn ogystal, mae'n rhaid i ni gadw elfen o'r gyllideb refeniw i ariannu Cynllun Grant Toiledau Cymunedol.
- 4.9. Yr ydym ar hyn o bryd yn y broses o gynnwl dadansoddiad o anghenion yn y sir, a bydd hyn yn dod yn rhan o adolygiad dilynol o Strategaeth Toiledau Cyhoeddus CSDd (ac ymgynghoriad arni).

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

- 5.1. Gallai dileu'r gyllideb ar gyfer Cyfleusterau Cyhoeddus (os ydym yn methu trosglwyddo Cyfleusterau Cyhoeddus i weithredwyr eraill neu greu darpariaeth amgen drwy Gynllun Grant Toiledau Cymunedol) gael effaith negyddol ar themâu canlynol y Cynllun Corfforaethol:
- Sir Ddinbych ffyniannus: effaith negyddol ar dwristiaeth ac adfywio.

- Sir Ddinbych iachach, hapusach a gofalgar: effaith negyddol ar ein gallu i alluogi pobl i fyw'n annibynnol.
- Sir Ddinbych deg, ddiogel a mwy cyfartal: effaith negyddol ar bobl sydd â rhai nodweddion gwarchodedig (e.e. pobl hŷn, pobl anabl, ac ati).

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Bydd angen mynd ar drywydd proses ddiswyddo, felly bydd angen cefnogaeth yr adran Gyllid ac adran Adnoddau Dynol ar gyfer hyn.
- 6.2. Mae costau diswyddo'n anodd eu hamcangyfrif, oherwydd cymhlethdod y newidiadau, costau i'w cadarnhau pan dderbynir gwybodaeth gan yr adran Gyflogau. Bydd mwy o fanylion am y model a ddewisir ar gael i lywio penderfyniad yn y dyfodol gan y Cabinet. Ar hyn o bryd, cyflogir 7.7 aelod o staff cyfwerth â llawn amser yn y gwasanaeth.
- 6.3. Mae cynllun cyfathrebu wedi ei ddatblygu, a bydd angen cefnogaeth gan y tîm corfforaethol i gefnogi gweithrediad unrhyw benderfyniad.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- 7.1. Yr oedd y sgôr ar gyfer cynaliadwyedd y dull yn: 2 seren o 4, gwir sgôr 17/36. Gweler yr Asesiad o Effaith ar Les yn Atodiad 1.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Trafodwyd y cynnig gan y Tîm Gweithredol Corfforaethol ar 20 Tachwedd, ac yna yng Ngweithdy Cyllideb Tîm Gweithredol Corfforaethol a'r Cabinet ar 21 Tachwedd. Hysbyswyd staff am y cynnig ar 15 Ionawr. Cynhaliwyd Gweithdy i'r Aelodau drwy Teams ar 24 Ionawr 2024. Mae yna ofyniad statudol i ni ymgynghori'n gyhoeddus ar Strategaeth Cyfleusterau Cyhoeddus newydd, a bydd yr ymgynghoriad hwnnw'n dechrau pan fydd dadansoddiad o anghenion wedi ei gwblhau. Tan hynny bydd y Strategaeth Cyfleusterau Cyhoeddus bresennol yn dal i fod mewn grym hyd nes y ceir adolygiad llawn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae'r Cyngor yn wynebu toriadau ariannol sylweddol mewn termau real dros yr ychydig flynyddoedd nesaf, ynghyd â chynnydd mewn costau a galw. Golyga hyn fod angen i bob gwasanaeth wneud arbedion a fydd yn arwain at doriadau i wasanaethau. Cymeradwyodd y Cabinet a'r Cyngor gynigion i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2024/25, yn cynnwys cynnig cyfleusterau cyhoeddus. Er yn amlwg bod ystod eang o ffactorau i'w hystyried ar gyfer pob cynnig, mae'n bwysig ein bod yn ystyried y cyd-destun ariannol ehangach ar gyfer y 3 blynedd nesaf wrth wneud penderfyniadau. Bydd angen arbedion newydd yn lle arbedion na chyflawnir.

10. Pa risgau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 10.1. Risg y bydd gwneud toriadau yn effeithio'n negyddol ar ein Cynllun Corfforaethol (gweler Paragraff 5.1). Byddai hyn yn cael ei liniaru drwy ymdrechion i drosglwyddo Cyfleusterau Cyhoeddus i weithredwyr eraill ac ehangu Cynllun Toiledau Cymunedol.
- 10.2. Risg y bydd y cynnig yn arwain at gyhoeddusrwydd niweidiol i'r Cyngor. Gellir lliniaru hyn (i ryw raddau) gan strategaeth gyfathrebu gadarn.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

- 11.1. Dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol 1972, mae'n ofynnol i awdurdodau lleol wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn briodol.

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Public Convenience Closures:

Well-being Impact Assessment Report

This report summarises the likely impact of the proposal on the social, economic, environmental and cultural well-being of Denbighshire, Wales and the world.

Assessment Number: 1300

Brief description: The closure of DCCs public conveniences

Date Completed: 29/02/2024 19:46:40 Version: 6

Completed by: Paul Jackson/Hayley Jones

Responsible Service: Highways and Environmental Services

Localities affected by the proposal: Whole County,

Who will be affected by the proposal? All county residents

Was this impact assessment completed as a group? Yes

Summary and Conclusion

Before we look in detail at the contribution and impact of the proposal, it is important to consider how the proposal is applying the sustainable development principle. This means that we must act "in a manner which seeks to ensure that the needs of the present are met without compromising the ability of future generations to meet their own needs."

Score for the sustainability of the approach

2 out of 4 stars

Actual score : 17 / 36.

Summary for each Sustainable Development principle

Long term

The current position, with the PCs being subsidised by DCC, is not sustainable. However, we aim to find a sustainable and long-term solution which will enable PCs to still be provided without the support of the council.

Prevention

No effect on climate issues

Integration

This decision is one being taken from a financial perspective by DCC. If we are able to transfer ownership and operation of the facilities to third parties then there will be no change in the current as-is. If this is not possible then there will be a negative impact on the wellbeing of residents and facility users.

Collaboration

There has been little time or opportunity to consult or collaborate up to this moment. A full and proper consultation with Town and Community Councils, local members and local businesses will be conducted as part of the holistic approach. This will allow us to understand how much appetite there is for taking ownership of these assets in the individual locations and how much take up there is likely

to be to the Community Toilet Scheme.

Involvement

The proposals will be carried forward in parallel with a Public Consultation process on a new revised Toilet Strategy for the DCC. This will go out via the usual comms processes and will consult public opinion on how DCC intends to ensure there are toilet facilities available to county residents and visitors. Local members will also be consulted via the usual internal methods, Scrutiny Committee will also be able to review the proposals prior to any formal Cabinet decision

Summary of impact

Well-being Goals	Overall Impact
<u>A prosperous Denbighshire</u>	Negative
<u>A resilient Denbighshire</u>	Negative
<u>A healthier Denbighshire</u>	Negative
<u>A more equal Denbighshire</u>	Negative
<u>A Denbighshire of cohesive communities</u>	Negative
<u>A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language</u>	Neutral
<u>A globally responsible Denbighshire</u>	Neutral

Main conclusions

To simply close the facilities entirely will have a detrimental impact on the well being of residents and visitors to the County. If the facilities are transferred to other operators or replaced with facilities made available via the CTS then there will be little to no change in the current as-is. However, it is

Public Convenience Closures

currently unknown whether the facilities can be transferred and this will only be ascertained once the decision is made to go ahead with the proposal and work through options with third parties.

The likely impact on Denbighshire, Wales and the world.

A prosperous Denbighshire

Overall Impact

Negative

Justification for impact

This is likely to detrimentally affect tourism and could mean certain areas lose Coach Friendly status if the facilities are closed entirely. If they are transferred or other options replace them, this would maintain the current as-is.

Further actions required

DCC could look to maximise the use of the Community Toilet Scheme. This could potentially give some financial benefit to local businesses who would signpost the availability of toilets on their premises. The added benefit of this may be that convenience users might also spend money in the retail or hospitality premises that take up this opportunity.

Positive impacts identified:

A low carbon society

None

Quality communications, infrastructure and transport

None

Economic development

Adoption of the CTS may see some incremental increase in trade by businesses who take up this scheme. Facilities users may be more likely to purchase other items whilst visiting the store/premise

Quality skills for the long term

None

Quality jobs for the long term

None

Childcare

None

Negative impacts identified:

A low carbon society

None

Quality communications, infrastructure and transport

None

Economic development

This could detrimentally affect local tourism in the associated areas

Quality skills for the long term

None

Quality jobs for the long term

None

Childcare

Possible reduction in child changing facilities if other options aren't made available or the facilities are closed

A resilient Denbighshire

Overall Impact

Negative

Justification for impact

There is no impact on resilience

Further actions required

N/A

Positive impacts identified:

Biodiversity and the natural environment

[TEXT HERE]

Biodiversity in the built environment

[TEXT HERE]

Reducing waste, reusing and recycling

[TEXT HERE]

Reduced energy/fuel consumption

[TEXT HERE]

People's awareness of the environment and biodiversity

[TEXT HERE]

Flood risk management

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

Biodiversity and the natural environment

[TEXT HERE]

Biodiversity in the built environment

[TEXT HERE]

Reducing waste, reusing and recycling

[TEXT HERE]

Reduced energy/fuel consumption

[TEXT HERE]

People's awareness of the environment and biodiversity

[TEXT HERE]

Flood risk management

[TEXT HERE]

A healthier Denbighshire

Overall Impact

Negative

Justification for impact

The removal of the public conveniences has the potential to detrimentally affect the wellbeing of the elderly and those with particular health needs or disabilities, that rely on quick access to such facilities if the facilities are closed entirely.

Further actions required

Public Convenience Closures

There is the potential to pass operation of these facilities over to Town and City Councils or other third party operators. Whilst this would still mean DCC ceases to operate the facilities, they would not be removed completely.

Positive impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being

[TEXT HERE]

Access to good quality, healthy food

[TEXT HERE]

People's emotional and mental well-being

[TEXT HERE]

Access to healthcare

[TEXT HERE]

Participation in leisure opportunities

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

A social and physical environment that encourage and support health and well-being

Removing toilet provision from the areas it currently exists is likely to be of detriment to those with disabilities who need quick access to toilets from time to time.

Access to good quality, healthy food

[TEXT HERE]

People's emotional and mental well-being

Public Convenience Closures

By removing such facilities, there is the potential to add stress to vulnerable individuals with particular disabilities or needs who rely on the ability to access toilet facilities in public spaces.

Access to healthcare

[TEXT HERE]

Participation in leisure opportunities

Individuals with disabilities or other health issues may choose not to attend events being held in places such as Rhyl or Llangollen if they need toilet access and this has been removed.

A more equal Denbighshire

Overall Impact

Negative

Justification for impact

People with medical problems or higher levels of need will be detrimentally impacted in terms of well-being due to possible reduced availability of toilets.

Further actions required

There is the potential to pass operation of these facilities over to Town and City Councils or other third party operators. Whilst this would still mean DCC ceases to operate the facilities, they would not be removed completely. There is also the opportunity to increase the number of subscribers to the community toilet scheme which could reduce the financial burden to the council whilst potentially leading to increased toilet access opportunities.

Positive impacts identified:

Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation

[TEXT HERE]

People who suffer discrimination or disadvantage

[TEXT HERE]

People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes

[TEXT HERE]

Areas affected by socio-economic disadvantage

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

Improving the well-being of people with protected characteristics. The nine protected characteristics are: age; disability; gender reassignment; marriage or civil partnership; pregnancy and maternity; race; religion or belief; sex; and sexual orientation

Removing toilet provision from the areas it currently exists is likely to be of detriment to those with disabilities who need quick access to toilets from time to time.

People who suffer discrimination or disadvantage

[TEXT HERE]

People affected by socio-economic disadvantage and unequal outcomes

[TEXT HERE]

Areas affected by socio-economic disadvantage

[TEXT HERE]

A Denbighshire of cohesive communities

Overall Impact

Negative

Justification for impact

People may be less inclined to visit popular tourist spots if there is a rise in the frequency of people relieving themselves in the streets and a reduction in the overall attractiveness of the areas due to illegal activities. That said, DCC currently deals with a significant amount of damage to the facilities caused by anti-social behaviour by teenagers and those with drug problems. Closing the facilities may remove this as an issue.

Further actions required

By maximising the CTS and looking to transfer the assets to third party operators the closure of the facilities can potentially be avoided whilst removing them from DCC budgets. Greater links with Police in the area may be needed to curb potential anti-social behaviour in these areas or deal with teenagers who have a history of congregating in the current facilities who may be displaced elsewhere.

Positive impacts identified:

Safe communities and individuals

PCs can be (and sometimes are) magnets for anti-social behaviour. They are often the subject of vandalism, and they are sometimes used as places to take or deal drugs.

Community participation and resilience

[TEXT HERE]

The attractiveness of the area

[TEXT HERE]

Connected communities

[TEXT HERE]

Rural resilience

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

Safe communities and individuals

A possible rise in anti-social behaviour could lead people to view areas of Denbighshire as less safe

Community participation and resilience

A possible rise in anti-social behaviours could lead people to be less willing to become involved in planning events for the towns or attending events. This may have a greater impact on the elderly.

The attractiveness of the area

[TEXT HERE]

Connected communities

[TEXT HERE]

Rural resilience

Residents or visitors may be less inclined to participate or attend events in these locations. This could have an adverse effect on communities in rural areas such as Llangollen and Corwen.

A Denbighshire of vibrant culture and thriving Welsh language

Overall Impact

Neutral

Justification for impact

n/a

Further actions required

n/a

Positive impacts identified:

People using Welsh

[TEXT HERE]

Promoting the Welsh language

[TEXT HERE]

Culture and heritage

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

People using Welsh

[TEXT HERE]

Promoting the Welsh language

[TEXT HERE]

Culture and heritage

[TEXT HERE]

A globally responsible Denbighshire

Overall Impact

Neutral

Justification for impact

n/a

Further actions required

n/a

Positive impacts identified:

Local, national, international supply chains

[TEXT HERE]

Human rights

[TEXT HERE]

Broader service provision in the local area or the region

[TEXT HERE]

Reducing climate change

[TEXT HERE]

Negative impacts identified:

Local, national, international supply chains

[TEXT HERE]

Human rights

[TEXT HERE]

Broader service provision in the local area or the region

[TEXT HERE]

Reducing climate change

[TEXT HERE]

Denbighshire County Council

Town	Location	Summer (Spring Bank Holiday – 30 th September)		Winter (1 st October – Spring Bank Holiday)		Exceptions		
		Open	Close	Open	Close	Open	Close	
Corwen 4 POD's	Green Lane	07:00	21:00	07:00	17:00			
Denbigh	Factory Ward	07:00	17:30	07:00	17:00			
Dyserth	Water Fall	09:00	18:30	Closed (See Exceptions)		Easter		
Llangollen	Market Street	09:00	18:00	09:00	17:30	09:00	18:30	
Llangollen 1 POD	Riverside Park	Open when Café open		Closed				
Prestatyn	Barkby Beach	08:30	18:30	Closed Week Days (See Exceptions)		Winter Weekends		
						09:30	16:30	
						Easter		
						08:30	18:30	
Prestatyn 1 POD	Railway Station	07:00	21:00	07:00	21:00			
Prestatyn 3 POD's	Bus Station	07:00	21:00	07:00	18:00			
Prestatyn	Nant Hall	08:15	18:45	09:15	17:00			
Prestatyn	Nova Centre	08:45	19:30	09:30	17:00			
Rhuddlan	Princes Road	09:00	18:20	10:00	16:00			
Tudalen 45	Childrens Village ~	11:00	17:00	10:00	16:00	Easter		
						11:00	17:00	
						Term Time (Easter to Spring Bank Holiday)		
						10:00	16:00	
Rhyl	Coronation Gardens *	09:30	17:30	10:45	14:55			
Rhyl + 1 POD	Events Arena ~	10:00	17:00	04:00	17:00	Spring Bank Holiday to 30 th September POD Only		
						07:00-10:00	17:00-21:00	
Rhyl	Old Golf Road	10:00	19:45	Closed Week Days (See Exceptions)		Winter Weekends		
						10:00	15:00	
						Easter		
						10:00	19:00	
Rhyl 1 POD	Rhyl Bus Station	07:00	21:00	07:00	18:00			
Rhyl	Town Hall	08:30	17:30	08:30	17:30	Sundays		
Ruthin 2 POD's	Cae Ddol Park ~	07:00	21:00	07:00	18:00			
Ruthin	Market Street	08:00	18:00	08:00	18:00			
St Asaph	High Street	09:30	16:00	10:15	15:30			

Public Toilet Opening Times

*Possible closure during school term time

~Out of hours available

★ Disabled RADAR key facility

★ Unisex unit only

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

		2022-23 Actuals	2023-24 Year To Date data			
			Total Cash Limited Budget	Actuals To Date	Commitments	Total Expenditure
H24CST	PUBLIC CONVENIENCES	-129,020.02	-75,715	-72,011.36	0.00	-72,011.36
H24001	P.C.*GENERAL	-75,710.79	-4,157	-22,157.90	0.00	-22,157.90
H24024	CORWEN (H M)	-5,261.46	-5,600	-4,610.65	0.00	-4,610.65
H24016	P.C.*LLANGOLLEN*MARKET STREET (M)	-20,372.18	-28,000	-26,622.54	0.00	-26,622.54
H24052	* RIVERSIDE PARK (LL MOBILE)	-1,378.00	-1,600	-966.15	0.00	-966.15
H24003	PTYN*BARKBY BEACH (MOBILE)	0.00	-300	-567.12	0.00	-567.12
H24054	RAILWAY STATION, PTYN (MOBILE)	-2,189.02	-1,916	0.00	0.00	0.00
H24053	BUS STATION, PTYN (MOBILE)	-881.65	-1,400	-410.10	0.00	-410.10
H24049	RHYL * CHILDRENS VILLAGE (SM)	-3,707.80	-6,500	-4,646.05	0.00	-4,646.05
H24035	RHYL * EVENTS ARENA (S M)	-6,698.00	-9,000	-4,134.40	0.00	-4,134.40
H24051	* BUS STATION, RHYL (MOBILE)	-2,831.92	-2,832	0.00	0.00	0.00
H24033	RHYL * TOWN HALL (M)	-8,333.70	-12,500	-6,642.35	0.00	-6,642.35
H24014	RUTHIN*CAE DDOL (H M)	-1,645.50	-1,900	-1,254.10	0.00	-1,254.10

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Pwyllgor Graffu Cymunedau
Dyddiad y cyfarfod	14 Mawrth 2024
Aelod / Swyddog Arweiniol	Tony Ward: Cyfarwyddwr Corfforaethol: Economi a'r Amgylchedd / Y Cyngropydd Jason McLellan: Yr Arweinydd ac Aelod Arweiniol Twf Economaidd a Threchu Amddifadedd
Pennaeth Gwasanaeth	Emlyn Jones: Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
Awdur yr adroddiad	Tony Ward
Teitl	Rhaglen Adfywio a Llywodraethu y Rhyl

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â chyflwyno a llywodraethu Rhaglen Adfywio'r Rhyl.

2. Beth yw'r rheswm dros Iunio'r adroddiad hwn?

- Edrych ar effeithiolrwydd gwaith y Bwrdd Rhaglen i gyflwyno'r rhaglen adfywio hyd yma.
- Adnabod unrhyw rwystrau neu lithriadau a llunio argymhellion i geisio mynd i'r afael â nhw a chynnal darpariaeth y rhaglen i ddiogelu adfywio'r Rhyl i fod o fudd i'r economi a bywydau preswylwyr y dref a'r sir yn gyffredinol.
- Galluogi Aelodau i ddefnyddio eu swyddogaeth graffu, ac i alluogi'r Pwyllgor i roi adborth a her (fel bo angen), ac i wneud unrhyw argymhellion ar waith y Rhaglen yn y dyfodol.

3. Beth yw'r Argymhelliad?

- Bod y Pwyllgor yn ystyried yr adroddiad ac yn darparu adborth, fel bo angen.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1. Sefydlwyd Rhaglen Adfywio'r Rhyl nifer o flynyddoedd yn ôl i ganolbwyntio'n benodol ar adfywiad ffisegol y Rhyl. Mae canolbwynt y rhaglen yn bennaf ar adfywio Canol y Dref, wrth barhau gyda phrosiectau adfywio eraill ar draws y dref (fel bo'r angen).
- 4.2. Mae Bwrdd Rhaglen Adfywio'r Rhyl yn gyfrifol am oruchwyliau cyfeiriad strategol a darpariaeth Rhaglen Adfywio'r Rhyl ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych. Mae'r canolbwynt ar ddarparu cynlluniau adfywio o fewn Canol y Dref y mae'r Cyngor yn eu harwain.
- 4.3. Felly mae'r Bwrdd Rhaglen yn rheoli cyfraniad y Cyngor at gyflawni Gweledigaeth Canol y Dref ynghyd ag unrhyw brosiectau adfywio perthnasol o dan arweiniad y Cyngor yn y dref. Mae Gweledigaeth Canol y Dref yn "ddogfen uwchgynllun" gynhwysfawr sydd wedi mynd trwy ymgynghoriad helaeth a bellach wedi ei mabwysiadu gan y Cyngor. Bydd y Weledigaeth hon yn tanategu adfywiad canol y dref ar gyfer y dyfodol. Mae Dogfen Diffiniad Rhaglen ynghlwm yn Atodiad 1 sy'n ymdrin â (ymysg pethau eraill) llywodraethu'r rhaglen.
- 4.4. Mae nifer o brosiectau arwyddocaol eisoes wedi eu cyflwyno trwy'r Rhaglen, ac mae nifer yn fwy yn cael eu datblygu neu eu cyflwyno. Mae dangosfwrdd Rhaglen ynghlwm yn Atodiad 2. Bydd prosiectau ychwanegol yn dechrau yn y dyfodol agos oherwydd y cyhoeddiad diweddar ynglŷn â dyfarniad LUF3 dros dro ar gyfer Dyffryn Clwyd ac mae oddeutu £13 miliwn wedi ei glustnodi ar gyfer prosiectau yn y Rhyl. Mae yna hefyd restr o brosiectau posib ar gyfer y dyfodol, oll ar amrywiol gamau o ddatblygiad. Mae'n bwysig ein bod yn gallu datblygu prosiectau posib i gam ble gellir ei gyflwyno o fewn amserlen resymol pan fo cyfleoedd cyllido yn codi yn y dyfodol.
- 4.5. Mae'r Bwrdd Rhaglen yn cynllunio adolygiad ysgafn o Weledigaeth Canol Tref y Rhyl, a fydd hefyd yn cynnwys y weledigaeth ar gyfer promenâd y Rhyl. Gan y cytunwyd ar Weledigaeth Canol Tref y Rhyl sawl blwyddyn yn ôl, mae'n teimlo'n briodol i gynnali adolygiad i edrych ar beth rydym wedi ei gyflawni, beth nad ydym, ac a yw unrhyw flaenoriaethau wedi newid. Nid yw'r gwaith hwnnw wedi dechrau eto, a byddwn yn amlwg yn ymgysylltu ag Aelodau Etholedig yn gynnari yn y broses.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

- 5.1. Mae'r Rhaglen yn cefnogi nifer o themâu o fewn y Cynllun Corfforaethol ond mae'n elfen benodol ac arwyddocaol o'r tema Sir Ddinbych Ffyniannus.
- 5.2. Mae'r tema Sir Ddinbych Ffyniannus yn anelu i gefnogi adferiad economaidd, gan fanteisio ar gyfleoedd i alluogi trigolion i gael mynediad at gyflogaeth ac incwm da. Ei nod yw defnyddio twf economaidd fel gyrrwr i ostwng anghydraddoldeb a thlodi. Mae'n ymwneud â chydweithio gyda chymunedau a phartneriaid i gyflwyno prosiectau a mentrau a fydd yn ysgogi twf economaidd.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 6.1. Mae'r Rhaglen wedi ei dylunio i gael ei chyflwyno gan ddefnyddio adnoddau sy'n bodoli cyn belled â phosib, trwy ddenu cyllid allanol i ddatblygu a chyflwyno prosiectau a fydd yn cael effaith gadarnhaol ar economi y Rhyl. Fodd bynnag, yn aml mae angen arian cyfatebol gan y Cyngor i gael arian grant allanol ar gyfer cynlluniau cyfalaf, ac mae angen adnoddau'r Cyngor yn aml i ddatblygu prosiectau i'r cam ble gellir eu cyflwyno'n realistig o fewn yr amserlen sydd ei hangen gan gynlluniau arian grant allanol.
- 6.2. Mae prosiectau cyfalaf yn aml angen cefnogaeth gan wasanaethau ar draws y Cyngor, gan gynnwys cyllid; cyfreithiol; marchnata a chyfathrebu; caffaol; dylunio ac adeiladu, etc.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- 7.1. Ni chynhaliwyd Asesiad o'r Effaith ar Les ar yr adroddiad hwn, na'r Rhaglen yn gyffredinol, ond fe'i cynhelir ar brosiectau unigol, fel bo angen.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 8.1. Ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad ar yr adroddiad hwn, ac eithrio gyda'r Aelod Arweiniol. Mae'r adroddiad hwn yn galluogi ymgynghoriad gydag Aelodau trwy'r Pwyllgor Craffu. Fodd bynnag, mae llawer o ymgynghori gydag Aelodau lleol ar y Rhaglen ei hun, e.e., trwy Grŵp Ardal Aelodau y Rhyl a Grŵp Cyfeirio'r Rhyl.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Mae'r adroddiad yn diweddaru'r pwylgor ar Raglen Adfywio'r Rhyl. Nid oes unrhyw geisiadau newydd ar hyn o bryd ar gyfer cyllid ychwanegol, ac mae adnoddau presennol yn cael eu defnyddio i gyflwyno prosiectau. Bydd y rhaglen yn parhau i geisio cael cymaint â phosib o gyllid allanol i gyflwyno prosiectau.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nid oes unrhyw risgiau yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn yn benodol, ond mae gan brosiectau unigol o fewn Rhaglen Adfywio'r Rhyl eu cofrestrau risg penodol eu hunain.

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Nid yw'r adroddiad hwn angen penderfyniad.

Rhyl Regeneration Programme Board

Programme Definition Document

1. Introduction

This Programme Definition Document will help you understand how the Rhyl Regeneration Programme Board operates and how it monitors the Rhyl Regeneration Programme priorities, including the structure which will support the Programme Board.

2. Executive Summary

The Rhyl Regeneration Executive Group was re-established as the Rhyl Regeneration Programme Board with new governance arrangements in July 2020. The focus of the programme is primarily on regenerating the Town Centre, whilst continuing as necessary, with other regeneration projects across the town.

The Programme Board will manage the Council's contribution to the delivery of the Town Centre Vision along with any related Council led regeneration projects in the town. The Town Centre Vision is a comprehensive "masterplan document" which has gone through extensive consultation and has now been adopted by the Council. This Vision will underpin the regeneration of the town centre for the foreseeable future.

2a. Programme Board Interdependencies

- Working Denbighshire Strategy
- Flood defence schemes
- Climate and Ecological Change Strategy
- Local Development Plan
- Tourism Strategy
- Other strategies, e.g., Regional Growth Deal, Housing.
- Partners and associated Strategies.
- Public Service Board Denbighshire / Conwy.
- Dependent Projects.

2b. Programme Board Main Outcomes & Benefits

The Rhyl Regeneration Programme Board has responsibility for overseeing the strategic direction and delivery of the Rhyl Regeneration Programme for Denbighshire County Council.

With a focus on the delivery of Regeneration schemes within the Town Centre on which Denbighshire leads.

The Programme Board will work with County Council services, programmes and projects which contribute to the overall ambition of the Regeneration Programme.

The Rhyl Regeneration Programme Board is aligned to the vision and indicators of the Prosperous Denbighshire theme within the Corporate Plan. It also seeks to address the factors of deprivation that place seven of the 16 LSOAs in Rhyl in the top 10% of deprived LSOAs in Wales by improving the indicators that feed into the WIMD rankings. The WIMD incorporates the following eight domains:

- Income
- Employment
- Education
- Health
- Housing
- Community Safety
- Access to services¹
- Physical environment

The Rhyl Regeneration Programme will also make contributions to the Corporate Plan by:

- Developing new town centre housing targeted at younger people;
- Bringing redundant space back into commercial and residential use;
- Supporting the creation of an attractive town centre environment that supports economic prosperity;
- Improving the connection between residents and their town centre, shops, services and employment opportunities;
- Developing town centres as places where young people want to live and work;
- Enabling local people to plan and shape the future of their town centre.

---

¹ the only domain for which Rhyl *doesn't* feature in the top 10* of most deprived LSOAs in Wales

3. Vision and Purpose for the Programme Board

3a. Programme Vision

The Programme Board is required to drive forwards the regeneration in Rhyl through a coordinated approach to ensure effective delivery of existing projects, to identify gaps and opportunities and to drive forward new initiatives. It will be responsible for identifying projects and for acquiring and scheduling appropriate resource.

All recommendations made and activities undertaken will take into account the Sustainable Development Principle from the Well-being of Future Generations (Wales) Act 2015. This is designed to improve long term outcomes as they will deliver better value for money (prevention, integration, and collaboration principles); empower residents and design services around them (involvement principle). In line with DCCs goal to become net carbon zero and ecologically positive, decisions made will have regard to tackling climate and ecological change.

3b. Programme Purpose

The Programme Board will utilise the corporate programme / project management methodology to ensure a strong focus on achievement of outcomes and associated benefits for the Rhyl Regeneration Programme.

At the highest level, the Programme Board is responsible for:

- Clearly and consistently communicating the programme vision, particularly the desired outcomes.
- Co-ordination of a number of projects and their interdependencies in pursuit of the vision.
- A focus on managing the overall benefits of all interventions and the internal and external threats to their achievement.
- Providing a coordinated approach to the prioritisation of pipeline projects and providing a steer on future funding and investment priorities.

4. Governance Principles and Management

4a. Delivery Approach

The Programme Board will not replace any governance structures already in place, it will instead provide guidance and direction to deliver the overarching vision. The Programme Board may set projects in motion by providing a mandate from the top down. Each of the constituent projects has sought or will seek approval through appropriate governance structures and where necessary, bids to external agencies for funding using the required business case process.

The approach is designed to ensure that priorities cascade via the programme into a coherent set of projects designed to enable delivery of the outcomes and associated benefits.

Projects within the scope of the Programme Board will be developed, managed and implemented by nominated project managers with support from the Programme Board. Formal delivery will be undertaken following methodology from Managing Successful Programmes and Prince-2 Project Management, consisting of a Project Brief (including Well-being Impact Assessment), Business Case and Highlight Reports to ensure a strong focus on achievement of outcomes and associated benefits.

4b. Programme Board Members

The Programme Board will comprise members as below:

- Corporate Director: Economy and Environment (Chair)
- Head of Planning, Public Protection and Countryside Services
- Head of Highways and Environmental Services
- Head of Communities & Housing
- Head of Corporate Support Service: Performance, Digital & Assets
- Lead Officer: Corporate Property (Corporate Landlord)
- Works Unit and Streetscene Manager
- Lead Officer: Housing Development
- Traffic, Parking and Road Safety Manager

- Public Protection, Regeneration & Economic Development Manager
- Communications and Campaign Management Team Representative
- Finance Representative

4c. Roles and Responsibilities

Programme Board (collective)

In order to achieve its purpose, the Programme Board must provide oversight and direction to ensure co-ordinated and effective delivery of Regeneration activities. In undertaking this role the Programme Board will need to:

- Deliver the agreed programme through structures which are proportionate to the task.
- Devise a programme of work that will deliver the ambitions of the programme.
- Ensure that money is not wasted on projects that do not deliver benefits.
- Ensure that limited resources are prioritised to deliver maximum benefits.
- Communicate progress with stakeholders through a communication and engagement plan.
- Agree key benefits that will provide strategic direction.
- Agreeing actions to overcome obstacles.
- Provide positive challenge to direction of projects.
- Agree way forward for projects where exceptions occur which may include requiring an early project closure.
- Managing the programme through regular reporting on progress and referring to other structures within the Council for approval where required.
- Conducting periodic tranche reviews of the Programme Board and all activities as and when required. Tranche reviews will evaluate the effectiveness of the Programme Board and build confidence amongst all stakeholders. It will also offer opportunity to review activities are on track to delivery, and any need to change our ambitions.
- Manage Programme risk.

- Ensure that projects respond to emergent evidence and changes in the political and operational context.

The Programme Responsible Owner

This role will be undertaken by the Corporate Director for Economy and Environment. The Senior Responsible Officer has responsibility to:

- Ensure the Programme Board stays focused on achieving the vision.
- Ensure communication of the Programme vision and outcomes.
- Ensure that the Programme remains aligned with the Corporate Plan outcomes.
- Ensure that the benefits envisaged by the Programme are realised.
- Report progress to the Senior Leadership Team (SLT) as required.
- Provide a link with service areas to direct and manage projects, risks, issues, decisions.
- Chair and provide strategic management support to the Programme Board.
- Provide day-to-day executive management of the Programme.

Programme Executives

Project Executives will be responsible for:

- The delivery of projects, and the benefits assigned to them.
- Making arrangements for the projects on which they're leading to be delivered, and reporting back to the Programme Board with progress updates as required.
- Working collaboratively as part of the Programme Board to solve programme issues and overcome obstacles.
- Working collaboratively as part of the Programme Board to reinforce interdependencies between all projects.

Project Managers

Designated Project Managers will be expected to:

- Assume responsibility for the day-to-day management of their project;

- Design projects with programme outcomes and benefits in mind;
- Ensure that their project completes on time and to budget;
- Ensure delivery of the project Communication Strategy;
- Ensure that projects adhere to the Corporate Project management Methodology;
- Ensure that any exceptions to the project are raised with the Programme Board at the earliest opportunity;
- Ensure Verto is kept up to date with relevant project information;
- Attend Programme Board meetings and stakeholder meetings/relevant events as required.

4d. Programme Board Relationships

Relationship with Senior Leadership Team

The Programme Board Chair is empowered to make judgements as to which decisions can be made at the Programme Board and which decisions need to be referred back to Senior Leadership team and/or Cabinet. The latter are most likely to be decisions that will impact upon the wider organisation, those which may attract significant negative publicity or where the Programme Board view differs significantly from that of a Service Area and/or public sector partner.

SLT will maintain an overview of project progress through 6 weekly monitoring of the Project Register. The Corporate Director will provide progress reviews on the overall programme as required.

Relationship with Council, Cabinet and Capital Scrutiny Group

There will be clear and identified routes in relationship to working with the Council, Cabinet and Capital Scrutiny Group where resources are required, and political agreement is required for Programme Board activities. Cover reports for project briefs, business cases and highlight reports will outline key recommendations and the power to make a decision.

Relationship with Scrutiny Committees

The Programme Board's work will be reported to Communities Scrutiny annually as part of performance management arrangements. This will play a key role in providing assurance to the Council on the effectiveness of the Programme. Reports on Programme Board activities may be requested by Scrutiny at any time.

Political Involvement

It is important that the Board engage and consult with Rhyl MAG, Rhyl Reference Group and Rhyl Town Council so that Rhyl County Cllrs, Town Cllrs, Local AM and PM are updated and engaged in the regeneration of their town.

The Boards Chair will ensure the Council's Lead Member for the regeneration of Rhyl (Cllr Jason McLellan: the Council's Leader), is kept updated on the work of the Board. The Lead Member has an important role to play in terms of the interface between the Board and the political institutions, be they local, regional or national.

4e. Reporting Process

Agenda Setting

The Programme Board will meet as required, but as a minimum, quarterly. A typical agenda might include:

- Review of Programme Highlight Report and Project Register
- Risk Register.
- Project Briefs, Business Cases, or exception reports as required
- Finance Report
- Funding updates
- Key decisions required from the Programme Board.
- Communication plan including key messages for communication and engagement
- Programme Plan/ Forward Work Plan.

Highlight reports at each meeting will present the Programme Board with a high-level snapshot of progress to date, and highlight any risks, issues or areas of further work that require

Programme Board input. The Highlight report is an export from Verto and, as such, relies on the quality of information therein. Exception reports will be triggered if the programme develops a 'ROYG' (Red, Orange, Yellow Green) RED or ORANGE status in its delivery confidence or if any projects develop a RED or ORANGE status that can't be addressed at project level and might impact successful delivery of the programme.

Programme Board Papers

Papers will be provided to the Programme Board at least 5 working days before scheduled meetings. Board members are expected to ensure that effective preparation has been undertaken.

When Project Managers are responsible for providing information to the Programme Board, they should ensure that the timescales adhere to the above requirement. Board members should promote this message to project managers and teams to ensure a consistent approach.

Project Related Documentation

Project Managers are responsible for ensuring that programme information is kept up to date using Verto, including a Well-being Impact Assessment (WIA), details of identified stakeholders, project benefits / disbenefits, project context, impact, risks, milestones, progress on achieving benefits etc.

Outcome Monitoring

All projects within the Programme will follow the Corporate Project Management methodology which requires clear identification of project outcomes, expected benefits, measurement indicators and timescales for reporting on these. Projects should be linked to Programme outcomes via shared indicators so that progress towards achieving an outcome – through monitoring progress on a number of projects - can be tracked. There is a shared Performance Management Framework with the Community Development Board, with indicators based around the domains of the WIMD, with the addition of economic indicators identified around the programme benefits and an associated monitoring plan.

It is recognised that the impact of structural regeneration and the realisation of outcomes and benefits is a slow process. External factors such as the UK and global economy will also have

an impact on progress and changes to direction may bring about circumstances which have not been forecast and are outside of the control of the programme team. The programme will also be dependent on securing a significant amount of external funding to deliver all the major projects.

Risk, Risk Appetite and Issue Management

See 4f. below for Risk Management Strategy.

Risks and issues will be actively managed throughout the programme, and the overall risk and issues profiles continually monitored. The identified risks need to be regularly reviewed and challenged. New risks may be identified, and responses planned or actioned. Project Executives are responsible for escalating issues arising from individual projects to the Programme Board, liaising with Board Members or working with the project leads to manage risks and resolve issues that could affect delivery of project outputs and programme outcomes, and therefore benefits realisation.

Projects must be clear about when risks need to be managed at a project level and when these should be escalated to the Programme Board. Circumstances that should require a project to escalate risks or issues to the Programme Board may include situations where:

- Dependent projects or programmes are impacted.
- The project does not have sufficient authority for the action required.
- The action required will exceed project tolerances for quality, time and cost.
- The project does not have the necessary skills or experience and does not have the authority to acquire them.
- The project cannot deliver its outputs.

4f. Management Strategies

Information Management Strategy

Up-to-date information is critical to enabling the Programme Board to make informed decisions at appropriate times. Project Managers are responsible for ensuring accurate information is available to the Programme Board in the correct format at specific reporting periods.

Project managers are responsible for preparing required reports in line with the Corporate Programme Office and Prince 2 methodology.

Verto is the Programme Management System adopted to support project and programme officers. Verto enables users to record and monitor key programme and project information and produce relevant reports and plans. The quality of the information recorded in Verto is a key factor in the success of the programme. Verto provides standard change control and configuration management functions that support the provision of relevant, accurate information.

Resource Management Strategy

The Programme Board is responsible for steering and monitoring activities associated with all Priorities within Regeneration Programme, and for making recommendations to take work further. This includes ensuring the provision of resources - physical, financial and manpower - with the support and guidance of Strategic Investment Group, and members of the Programme Board, particularly when approval is required from those decision making forums relating to significant resources.

Once resource is committed, it is the responsibility of project managers to ensure that individual projects stay on track and within tolerance. The exception process is used to manage projects when resource requirements fall outside of the tolerances set. Project Managers are responsible for reporting to the Programme Board when exception situations arise and ensuring corrective action is taken with the minimum disruption.

Risk Management Strategy

Proactive programme risk management and issue resolution will be considered in the main by the Programme Board, and within the context of the corporate risk management methodology. See Risk, Risk Appetite and Issue Management above. Risks will be entered into the Programme Board Risk Register (as featured in Verto) and Issues into the Issue Log (as featured in Verto). Risks will be reviewed at each Programme Board meeting.

Any member of the Programme Board can highlight potential risks to or issues that might impact upon achievement of programme benefits to the Programme Board. Each risk will be considered in terms of impact and probability, together with mitigating action responses. The risk/issue will be assigned an owner by the Programme Board, a 'ROYG' (Red, Orange, Yellow or Green) status in accordance with the corporate risk management methodology and reported on through highlight reports. Any that are ranked as RED or ORANGE and escalating will be brought to the attention of the Programme Board.

Project risks/issues will be handled at a project level and only those risks or issues that are ranked as red and escalating will be brought to the attention of the Project Executive. Where it is felt that there is potential for impact on the wider programme the risk/issue will be escalated for the attention of the Programme Board. If necessary, the matter may need to be brought to the attention of Senior Leadership Team through the Project Register.

Verto will be used to record project risks and issues so that they are visible at the programme level to the Programme Board, who will then be able to identify programme related interdependencies around risk at an early stage.

4g. Closing down the Programme

The purpose of closing the Programme is to formally recognise that objectives have been completed.

The Programme Board Chair will propose closure to the Programme Board. If satisfied with the overall outcome, they will endorse the recommendation to confirm the programme closure. If they are not satisfied, they must give clear direction about further work to be carried out.

There may be a necessity to close the Programme prematurely.

As part of closure a formal review should be conducted to assess delivery of the Programme and the following should be assured:

- Business case has been satisfied (thus far).
- All projects have been completed satisfactorily.
- Business performance is stable.

- Outcomes have been achieved.
- Benefits are self-sustaining.
- Last tranche review has been completed as per the programme plan.
- No risks or issues are outstanding that are unacceptable to operations, and risk appetite has been considered.
- Any remaining handover or transition activities required have been defined and assigned to the relevant business operations.

Once the above criteria have been satisfied, the Programme Board must then:

- Confirm ongoing support is in place.
- Confirm programme closure.
- Notify programme is about to close.
- Review programme.
- Update and finalise programme information.
- Provide feedback to Council.
- Disband programme organisation and supporting functions.

5. Costs

As the Programme develops, the projects and actions identified will have to be properly costed and more detailed business cases developed. It is important to involve the Head of Finance at an early stage of this process. It may be feasible for some of the priorities to deliver outcomes without committing additional council financial resources or by attracting additional external funding.

The public funding options available to the Programme Board are complex with the finances coming from a variety of sources, including WG Targeted Regeneration Investment (TRI) Programme, Town Centre Loan Fund, Building for the Future, North Wales Economic Ambition Board Growth Deal, the UK's Levelling Up Fund & Shared Prosperity Fund, DCC's HRA funds and of course the Councils own Capital allocation.

In addition to public funding that the Programme Board will be able to access to deliver the key projects it is important that the Board works with its public sector partners to maximise their investment opportunities in the town. This is in line with WG's Town Centre First policy, which seeks to maximise all public sector investment into town centre locations.

Finally, of course we want the economy of Rhyl to become "self-sufficient" and not to rely on the public sector. Attracting further private sector investment will be a key long term indicator to the success of our programme. The Programme Board therefore needs to be clear on its priorities and ensure it maximise all potential funding opportunities to deliver the right projects and attract the right type of inward investment.

The formal approval of expenditure decisions will remain within existing delegations and processes, including the requirement for all capital expenditure proposals to be considered by the Capital Scrutiny Group.

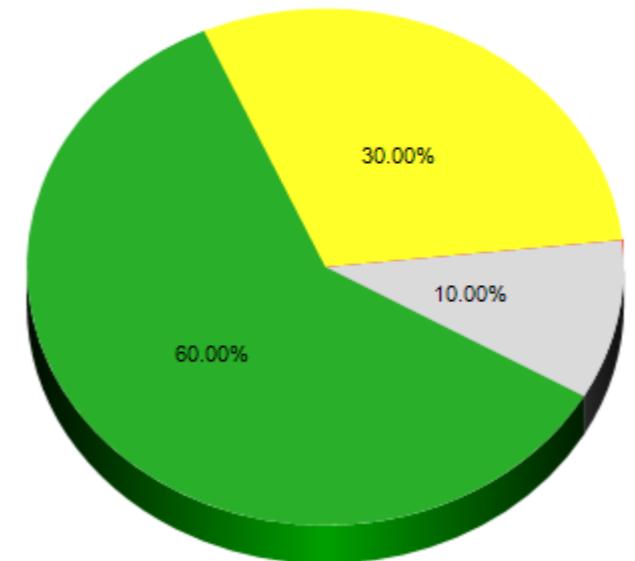
Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Programme Dashboard

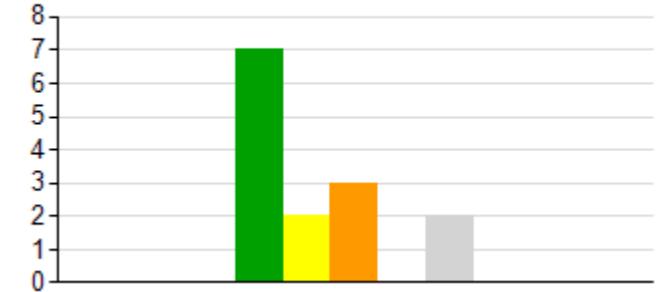
Rhyl Regeneration Programme

Total Number of Projects	26		
	Forecasted	Actual	Variance
Total Investment In Projects	£129,630	£109,569	£20,062
		On Target	Experiencing Obstacles
Project Status		6	3
Cost Status		7	2
Milestone Status		3	8
Risk Status		5	4
Issue Status		4	2
Cashable Benefit Status		5	1
Non Cashable Benefit Status		10	2
		Project Brief	Business Case
Projects in Gateway		0	1
		2024	2025
Projects Due To End		3	2

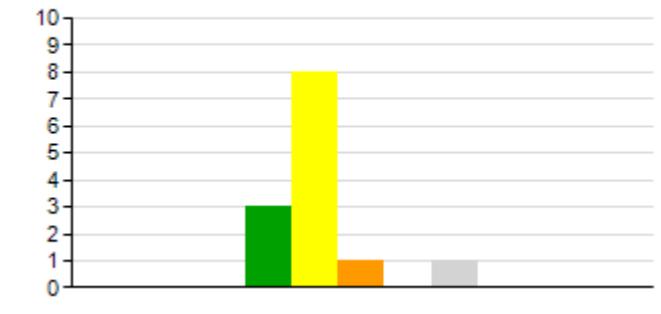
Rhyl Regeneration Programme Project Status

Project Cost Status

Project Milestone Status

Rhyl Regeneration Programme Project Status

Rhyl Regeneration Programme - High Level Project Status as at 04/03/2024

Project Code	Project Name	Project Manager(s)	Project Executive(s)	Project Status	HR Approval Date	Trend	Current Gateway Stage	Project Start Date	Total Forecasted Cost (£'000's)	Total Actual Cost (£'000's)	Project End Date	Cost Status	Milestone Status	Risk Status	Issue Status	Cashable Benefit Status	Non-Cashable Benefit Status
PR006512	Co-Relocation of Rhyl Tourist Information Centre and Rhyl Museum	Peter McDermott	Catrin Roberts	None			Business Cases	30/11/22	£220		30/03/24	None	None	None	None	None	None
PR004429	Rhyl Central Coastal Defence Improvement Scheme	Tim Towers, Helen Johnson	Tony Ward	On Target	23/02/24	Same	Projects	01/03/23	£66,026	£66,026	28/10/25	On Target	On Target				
PR004430	Prestatyn Central Coastal Defence Improvement Scheme	Tim Towers, Helen Johnson	Tony Ward	On Target	23/02/24	Same	Projects	01/03/23	£26,093	£26,093	24/09/25	On Target	On Target	Experiencing Obstacles	On Target	On Target	On Target
PR004807	Seeking to improve the appearance of poorly maintained Rhyl Town Centre properties	Paul Mead	Emlyn Jones	On Target	01/03/24	Better	Projects	13/08/18	£460	£	31/01/24	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles	On Target	On Target	On Target	On Target
PR004809	Edward Henry Street	Mark Dixon	Liz Grieve	On Target	24/11/23	Better	Projects	01/10/18	£4,280	£	31/03/24	On Target	Experiencing Obstacles	On Target	Experiencing Obstacles	None	On Target
PR005514	Victorian Post Office	Mark Dixon	Liz Grieve	On Target	28/11/23	Better	Projects	14/12/17	£650		31/03/20	On Target	Experiencing Obstacles	On Target	None	On Target	On Target
PR005697	Rhyl Green Infrastructure	Sian Price	Tony Ward	On Target	07/09/23	Same	Projects	01/04/20	£273	£271	30/06/23	On Target	On Target	Experiencing Obstacles	Completed	None	Completed
PR004791	Queen's Buildings Rhyl	Russell Vaughan	Tony Ward	Experiencing Obstacles	14/02/24	Same	Projects	02/07/18	£13,254	£12,847	10/03/23	At Risk	Experiencing Obstacles	At Risk	At Risk	None	Experiencing Obstacles
PR004795	Work with Rhyl Regeneration Programme Board to contribute to progressing Rhyl Public Realm Strategy	Angela Loftus	Emlyn Jones	Experiencing Obstacles	29/11/23	Same	Projects	28/08/18	£		31/12/23	On Target	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles	None	On Target
PR004797	Develop project to reconnect the top of Rhyl High Street with the beach (Rhyl promenade)	Helen Johnson	Emlyn Jones, Mike Jones	Experiencing Obstacles	22/02/24	Same	Projects	02/09/18	£4,570		31/03/23	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles	On Target	On Target	On Target	On Target

ECA 5.3a RGF 02	West Rhyl Housing Improvement Project	Mark Dixon	Rebecca Maxwell	Completed			Closed					Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
ECA 5.3a RGF 01	Rhyl Harbour: Pedestrian and cycle bridge, public square, quayside building and extended quay wall	Sian Price	Rebecca Maxwell	Completed			Closed	02/03/09			31/03/15	At Risk	Experiencing Obstacles	At Risk	None	None	At Risk
ECA 5.3a RGF 03	The Honey Club, Rhyl	Tom Booty	Jamie Groves	Completed	23/03/18	Better	Closed		£5,665		30/09/18	None	Completed	None	None	None	None
ECA 5.3a RGF 01.1	Rhyl Harbour: Harbour Empowerment Order	Sian Price	Rebecca Maxwell	Completed			Closed	02/05/12			30/06/16	At Risk	At Risk	At Risk	None	At Risk	At Risk
ECA 5.3a RGF 04	Bee and Station	Helen Telford	Mark Dixon	Completed			Closed	02/01/12			31/05/13	Completed	Completed	Completed	None	Completed	Completed
ECA 5.3a RGF 10	49 - 55 Queen Street	Mark Dixon	Jamie Groves	Completed	15/04/19	Better	Closed	01/09/14	£2,550	£2,563	31/03/19	Completed	Completed	Completed	None	Completed	Completed
PR003340	Rhyl Town Centre Loan Fund	Mark Dixon	Jamie Groves	Completed	04/09/18	Better	Closed	01/08/15	£1,893	£400	31/03/31	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
ECA 3.1A-D	Rhyl Waterfront Development	Russell Vaughan	Jamie Groves	Completed	27/06/19	Better	Closed	01/01/14		£41	29/05/19	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	On Target
RR-PR02	Rhyl Town Centre Master Plan & Vision	Mike Horrocks	Graham Boase, Emlyn Jones	Completed	29/10/19	Same	Closed	01/06/16	£155	£12	30/09/19	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
PR004053	SC2 (Rhyl Waterpark)	Russell Vaughan	Jamie Groves	Completed	25/06/19	Same	Closed	31/01/17			05/04/19	Completed	Completed	Completed	Completed	None	On Target
PR004790	Children's Village (underground) car park refurbishment	Russell Vaughan	Jamie Groves	Completed	25/06/19	Better	Closed	04/03/18	£2,126		03/04/19	Completed	Completed	Completed	None	None	On Target
PR004803	Rhyl Town Centre Gateway Scheme (123-129 High Street and 129-131 High Street)	Gareth Roberts	Emlyn Jones	Completed	11/01/21	Better	Closed	09/08/18		£835	31/03/20	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
PR004805	West Rhyl Neighbourhood Management	Malcolm Mather	Emlyn Jones	Completed	01/12/21	Better	Closed	10/08/18	£6	£6	31/03/20	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
PR004808	Rhyl Post Office	Mark Dixon	Graham Boase	Completed	04/08/20	Better	Closed	14/12/17	£920	£475	29/05/20	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
PR005000	Housing Renewals Theme Project	Gareth Roberts	Emlyn Jones	Completed	07/01/21	Same	Closed	06/02/19	£490		31/03/20	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed	Completed
PR005377	Traffic modelling and design traffic improvement works	Mike Jones	Emlyn Jones	Completed	04/03/24	Same	Closed	01/05/17			30/06/22	On Target	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles	None	Experiencing Obstacles	Experiencing Obstacles
Totals											£129,630	£109,569					

Funded Projects in delivery or development phase not yet listed on Verto under the Rhyl Regeneration Programme:

Project title	Lead officer / agency	Funding source	Expected completion
Promenade / Highways improvement project: phase 1	Mike Jones / DCC	LUF 3	Q4 2025/26
Rhyl Town Centre Public Realm	Paul Jackson / DCC	LUF 3	Q4 2025/26
Rhyl Gateway Project	James Evans / DCC	LUF 3	Q4 2025/26
Queens Market Public Realm	Russ Vaughan / DCC	LUF 3	Q4 2025/26
Rhyl promenade regeneration	Andy Clark / DCC	SPF	Dec 2024
Public realm and open spaces improvement (includes Botanical Gardens, Rhyl)	Andy Clark / DCC	SPF	Mar 2024 / Dec 2024
Renovation of recreational areas – i.e., ornamental ponds at Botanical Gardens and Rhyl Prom (4 sites in total)	Andy Clark / DCC	SPF	Mar 2024
Conversion to residential use of former tax office at Llys Anwyl, Churton Road, Rhyl	Mark Dixon / DCC	DCC	Q4 2023/24
Renovation of former HMOs 2-16 Aquarium Street	Mark Dixon / DCC	DCC	Q2 2024/25
Conversion of care home to temporary accommodation, Epworth Lodge, Brighton Road	Mark Dixon / DCC	WG / DCC	Q2 2024/25
Former Next Building, Granite and Holland & Barrett at 56, 58 & 64 High Street	Mark Dixon / DCC	WG / DCC	Q3 2025/26
New build apartments, site of former Goldilocks salon at 39-41 Queen Street	Mark Dixon / DCC	WG / DCC	Q3 2025/26
Renovation of former HMOs at 43-49 Bath Street	Mark Dixon / DCC	WG / DCC	Q1 2026/27

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag

Adroddiad i'r	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y cyfarfod	14 Mawrth 2024
Pennaeth Gwasanaeth	Catrin Roberts, Pennaeth Gwasanaeth Cymorth Corfforaethol: Pobl
Awdur yr adroddiad	Karen Evans, Cydlynnydd Craffu
Teitl	Rhaglen Waith Craffu

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1 Mae'r adroddiad yn gofyn i'r Pwyllgor Craffu Cymunedau adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol (gweler y drafft yn Atodiad 1). Wrth wneud hynny gofynnir i'r Pwyllgor fyfyrion yngylch sut y gall Craffu gyfrannu at gyflawni Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'i nod o ddod yn ddi-garbon net ac yn ecolegol gadarnhaol erbyn 2030, gan hefyd roi blaenoriaeth i'r materion hynny y mae'r Pwyllgor o'r farn ei bod yn bwysig craffu arnynt.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Gofyn i'r Pwyllgor adolygu a chytuno ar ei raglen gwaith i'r dyfodol, a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau ar faterion perthnasol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn:

- ystyried y wybodaeth a ddarparwyd ac yn cymeradwyo ei raglen gwaith i'r dyfodol, ei diwygio neu'i newid fel y gwêl yn briodol;
- penodi cynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp Her Gwasanaeth ar gyfer y Gwasanaethau Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Chefn Gwlad; ac
- penderfynu a ddylid rhoi cyhoeddusrwydd i unrhyw negeseuon neu themâu allweddol o'r cyfarfod cyfredol yn y wasg a/neu'r cyfryngau cymdeithasol.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1 Mae Erthygl 7 o Gyfansoddiad Cyngor Sir Ddinbych yn pennu cylch gorchwyl, swyddogaethau ac aelodaeth pob Pwyllgor Craffu, yn ogystal â rheolau gweithdrefnau a thrafodaethau.
- 4.2 Yn ôl y Cyfansoddiad mae'n rhaid i bob un o bwylgorau craffu'r Cyngor bennu rhaglen ar gyfer ei waith i'r dyfodol a'i hadolygu'n rheolaidd. Trwy adolygu a blaenoriaethu materion, gall aelodau sicrhau bod y rhaglen waith yn cyflwyno agenda a arweinir gan yr aelodau.
- 4.3 Ers rhai blynnyddoedd bellach mae'n arfer yn Sir Ddinbych nad yw pwylgorau craffu'n ystyried mwy na phedwar o adroddiadau mewn unrhyw gyfarfod, yn ogystal ag adroddiad ar raglen waith y Pwyllgor ei hun. Diben hynny yw hwyluso trafodaeth fanwl ac effeithiol ar bob pwnc.
- 4.4 Mewn blynnyddoedd diweddar mae Llywodraeth Cymru ac Archwilio Cymru wedi tynnu sylw at yr angen i gryfhau'r swyddogaeth craffu mewn llywodraeth leol a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru, gan gynnwys defnyddio craffu fel modd o ymgysylltu â phreswylwyr a defnyddwyr gwasanaethau. O hyn allan, disgwylir i graffu ymgysylltu'n well ac yn amlach â'r cyhoedd gyda'r nod o sicrhau penderfyniadau gwell a fydd yn y pen draw yn arwain at well canlyniadau i ddinas syddion. Bydd Archwilio Cymru yn mesur effeithiolrwydd craffu wrth gyflawni'r disgwyliadau hyn.
- 4.5 Gan ystyried y weledigaeth genedlaethol ar gyfer craffu a chanolbwytio ar yr un pryd ar flaenoriaethau lleol, argymhellodd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu yn ddiweddar y dylai pwylgorau archwilio'r Cyngor ganolbwytio ar y meysydd allweddol canlynol wrth bennu eu rhagleni gwaith:
  - arbedion ar y gyllideb;
  - cyflawni amcanion y Cynllun Corfforaethol (gyda phwyslais arbennig ar y modd o'u cyflawni yn ystod cyfnod o galedi ariannol);
  - unrhyw eitemau eraill y mae'r Pwyllgor Craffu (neu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu) yn cytuno i roi blaenoriaeth uchel iddynt (yn seiliedig

- ar y meini prawf PAPER - gweler ochr gefn y 'Ffurflen Cynnig gan Aelodau' yn Atodiad 2);
- materion brys, annisgwyl neu â blaenoriaeth uchel;
  - cefnogi gwaith adfer y Cyngor yn sgil effeithiau'r argyfwng COVID-19 ar wasanaethau'r Cyngor, yr economi leol a chymunedau'r sir.

4.6 Ffurflenni Cynnig ar gyfer Craffu

Fel y crybwyllyd ym mharagraff 4.2 uchod, mae Cyfansoddiad y Cyngor yn gofyn i bwylgorau craffu baratoi rhaglenni ar gyfer eu gwaith i'r dyfodol a'u hadolygu. Er mwyn cynorthwyo'r broses o flaenoriaethu adroddiadau, os yw'r swyddogion o'r farn fod pwnc yn deilwng o'r amser i'w drafod ar raglen fusnes y Pwyllgor, mae'n rhaid iddynt wneud cais ffurfiol i'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu i ystyried derbyn adroddiad ar y pwnc hwnnw. Gwneir hyn trwy gyflwyno 'ffurflen gynnig' sy'n egluro pwrpas craffu ar y pynciau a awgrymir, pwysigrwydd hynny a'r canlyniadau posibl.

- 4.7 Er mwyn defnyddio amser craffu'n well drwy ganolbwyntio adnoddau pwyllgorau ar archwilio pynciau'n fanwl, gan ychwanegu gwerth drwy'r broses benderfynu a sicrhau gwell canlyniadau ar gyfer preswylwyr, penderfynodd y Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu y dylai'r aelodau, yn ogystal â swyddogion, lenwi 'ffurflenni cynnig ar gyfer craffu' yn egluro pam eu bod o'r farn y byddai'r pwnc yn elwa ar gyfraniad craffu. Fel y soniwyd uchod mae copi o'r 'ffurflen cynnig gan aelodau' i'w weld yn Atodiad 2. Ar gefn y ffurflen hon mae siart lif sy'n rhestru'r cwestiynau y dylai aelodau eu hystyried wrth gynnig eitem i graffu arnynt ac y dylai pwyllgorau eu gofyn wrth benderfynu a yw pwnc yn addas testun i'w gynnwys ar y rhaglen gwaith i'r dyfodol. Os dilynir y broses hon a phenderfynu nad yw'r testun yn addas i bwylgor craffu ei archwilio'n ffurfiol, yna gellir ystyried ffyrdd eraill o rannu'r wybodaeth neu archwilio'r mater, fel darparu 'adroddiad gwybodaeth', er enghraifft, neu os yw'r mater yn un lleol iawn gall y Grŵp Ardal Aelodau perthnasol graffu arno. Ni chaiff unrhyw eitemau eu cynnwys ar raglen gwaith i'r dyfodol heb lenwi 'ffurflen gynnig ar gyfer craffu' a chael cymeradwyaeth y Pwyllgor neu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu i'w cynnwys ar y rhaglen. Mae'r Cydlynnydd Craffu yn medru cynorthwyo â llenwi'r ffurflenni.

Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol y Cabinet

- 4.8 Wrth bennu eu rhagleni gwaith i'r dyfodol mae'n fuddiol i'r pwylgorau craffu ystyried amserlen waith y Cabinet. At hynny, amgaeir copi o raglen gwaith i'r dyfodol y Cabinet yn Atodiad 3.

5. Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu

- 5.1 Dan drefniadau craffu'r Cyngor mae'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu yn gweithredu fel pwylgor cydlynu. Mae cyfarfod nesaf y Grŵp wedi'i drefnu ar gyfer 18 Mawrth 2024.

6. Cynrychioliaeth y Pwyllgor ar Fyrddau a Grwpiau'r Cyngor

Grwpiau Her ar gyfer Gwasanaethau'r Cyngor

6.1 O bryd i'w gilydd gofynnir i'r Pwyllgor benodi cynrychiolwyr i wasanaethu ar amrywiol Fyrddau neu Grwpiau o fewn y Cyngor. Ar hyn o bryd mae angen i'r Pwyllgor benodi cynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp Her ar gyfer y Gwasanaethau Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Chefn Gwlad. Gofynnir i'r Pwyllgor benodi cynrychiolydd i wasanaethu ar y Grŵp hwn er mwyn sicrhau rhestr gyflawn o gynrychiolwyr ar y grwpiau her ar gyfer y gwasanaethau. Mae'r rhestr gyfredol o gynrychiolwyr ar y Grwpiau Her Gwasanaeth i'w weld yn Atodiad 4.

7. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at Gynllun Corfforaethol 2022 i 2027: y Sir Ddinbych a Garem?

- 7.1 Bydd craffu effeithiol yn cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni ei Gynllun Corfforaethol yn unol ag anghenion cymunedau a dymuniadau preswylwyr. Bydd datblygu ac adolygu'r rhaglen waith gydlynol yn barhaus yn cynorthwyo'r Cyngor i gyflawni ei flaenoriaethau corfforaethol a gwella'r canlyniadau i breswylwyr wrth ddygymod hefyd â thoriadau llym yn y gyllideb a gwasgfeydd ar adnoddau.
- 7.2 Er bod penderfynu ynghylch rhaglen gwaith i'r dyfodol y Pwyllgor yn ddio'i hun yn gyfraniad niwtral at nod y Cyngor o ddod yn ddi-garbon net ac yn ecolegol

gadarnhaol erbyn 2030, bydd craffu'n effeithiol ar yr holl faterion a ddaw gerbron y Pwyllgor yn helpu i gyflawni'r uchelgais honno.

8. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

- 8.1 Efallai y bydd yn rhaid i wasanaethau neilltuo amser swyddogion i gynorthwyo'r Pwyllgor â'r eitemau a nodir yn y rhaglen waith ac unrhyw gamau gweithredu yn sgil ystyried yr eitemau hynny.

9. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

- 9.1 Ni chynhaliwyd Asesiad o Effaith ar Les ar gyfer yr adroddiad hwn na'i gynnwys. Bydd y Pwyllgor Archwilio, fod bynnag, drwy ei waith yn archwilio darpariaeth gwasanaethau, polisiau, gweithdrefnau ac argymhellion, yn ystyried eu heffaith neu eu heffaith posib ar yr egwyddor datblygu cynaliadwy a'r amcanion llesiant a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

10. Pa ymgyngoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

- 10 Nid oedd yn ofynnol ymgyngori ynghylch yr adroddiad hwn. Mae'r adroddiad ei hun, fod bynnag, ac ystyriaeth y Pwyllgor ohono, yn gyfystyr ag ymgyngori â'r Pwyllgor ynghylch ei raglen waith.

11. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 11.1 Ni chanfuwyd unrhyw risg ynglŷn â'r Pwyllgor yn ystyried ei raglen waith. Drwy adolygu ei raglen gwaith i'r dyfodol yn rheolaidd, fod bynnag, gall y Pwyllgor sicrhau ei fod yn ystyried ac archwilio unrhyw risgiau a ddaw i'r amlwg a gwneud argymhellion er mwyn ymdrin â'r risgiau hynny.

12. Pŵer i wneud y penderfyniad

- 12.1 Adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000.

- 12.2 Yn ôl Adran 7.11 o Gyfansoddiad y Cyngor bydd y pwylgorau craffu ac/neu'r Grŵp Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion Craffu'n gyfrifol am bennu eu rhaglenni

gwaith eu hunain gan ystyried dymuniadau'r Aelodau hynny o'r Pwyllgor nad ydynt yn Aelodau o'r grŵp gwleidyddol mwyaf ar y Cyngor.

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Note: Items entered in **italics** have not been approved for submission by the Committee. Such reports are listed here for information, pending formal approval.

Tudalen 79

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
9 May	Cllr. Barry Mellor	1. Tree Maintenance & Management (tbc)	To examine the Council's policy(ies) relating to tree maintenance and management along with the resources allocated for tree maintenance and management work across Denbighshire	An evaluation of the effectiveness of the Council's current work in relation to tree management and maintenance with a view to securing sufficient resources to ensure the delivery the Council's Corporate Plan themes of a greener, and a fairer, safe and more equal Denbighshire whilst also supporting the ambition of becoming an ecologically positive and net carbon zero authority by 2030.	Andrew Cutts/Joe Walley/Emlyn Jones	By SCVCG July 2023
	Cllr. Win Mullen-James	2. Second Homes and Short-term Holiday lets and their impact have been fully assessed) (timing tbc – once the full details of the WG proposals are known (incl. Licensing Scheme proposals)	To report the findings and conclusions of the Welsh Government's study in relation to addressing the impact of second home ownership in Wales, including its proposals for reviewing the regulatory framework and system as they apply to holiday accommodation,	(i) An assessment of the proposals' anticipated impact on Denbighshire County Council, residents, businesses, and local economy Formulation of recommendations with a view to realising maximum benefits for the Council, residents businesses and the economy, or for mitigating the impact of any risks that may arise from any proposals	Emlyn Jones/Angela Loftus/Lara Griffiths/Paul Barnes/Gareth Roberts	June 2022 (rescheduled November 2022/ March 2023/ October 2023)

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Tudalen 80

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
				along with national and local taxation systems (the WG's "three-pronged approach to address [the] second homes crisis"			
(check if any WG reviews/legislation outstanding in relation to sustainable transport at present)	Cllr. Barry Mellor	3	Draft Sustainable Transport Plan	To consider the initial findings following the consultation of the draft plan	Pre-decision scrutiny to enable the formulation of recommendations to Cabinet in relation to approving and adopting a Sustainable Transport Plan for the county that will support the delivery of the Corporate Plan themes of a better connected and greener Denbighshire, whilst also contributing to the Council's ambition of becoming net carbon zero and ecologically positive by 2030	Emlyn Jones/Mike Jones	By SCVCG July 2023
27 June							
5 September							
24 October							
12 December							
2025							
Feb 2025 (date tbc)		1	Car Park Investment Plan 2024 - 2029	To review the last 12 months		Emlyn Jones / Mike Jones	February 2024

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Tudalen 81

Meeting	Lead Member(s)	Item (description / title)		Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
				<i>progress of the Investment Plan</i>			
(Late 2024 tbc)	Leader/Cllr. Barry Mellor	1.	Rhyl Promenade Masterplan	To examine the proposals contained in the Rhyl Promenade Masterplan to be implemented following the completion of the coastal flood defence schemes	Consideration of the draft masterplan and the public's views on its contents will enable the Committee to formulate recommendations with respect of the final masterplan that will support the Council, business community and residents' aspirations to realise the sustainable economic regeneration of Rhyl and Denbighshire by linking the beach/promenade to the town. Delivering a prosperous and better connected Denbighshire	Tony Ward	By SCVCG July 2023 (in response to a Notice of Motion to County Council)

Future Issues

Item (description / title)	Purpose of report	Expected Outcomes	Author	Date Entered
	Update on the Draft Tourism signage Strategy	To provide an update on progress in regard to brown tourist direction sign projects within Denbighshire	Mike Jones/Peter McDermot	09/05/23

For future years

--	--	--	--	--

Communities Scrutiny Committee Forward Work Plan

Information/Consultation Reports

Information / Consultation	Item (description / title)	Purpose of report	Author(s)	Date Entered
INFORMATION				

Note for officers – Committee Report Deadlines

Meeting	Deadline	Meeting	Deadline	Meeting	Deadline
14 th March	29th February	9 th May	25th April	27 th June	13th June

29/01/24 KE

Ffurflen Gynnig ar gyfer Rhaglen Gwaith i'r Dyfodol Craffu	
ENW'R PWYLLGOR CRAFFU	
AMSERLEN I'W HYSTYRIED	
TESTUN	
Beth sydd angen ei graffu arno (a pham)?	
Ydi'r mater yn un o bwys i drigolion/busnesau lleol?	YDI/NAC YDI
Ydi craffu yn gallu dylanwadu ar bethau a'u newid? (Os 'ydi' nodwch sut rydych chi'n meddwl y gall craffu ddylanwadu neu newid pethau)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn ymwneud â gwasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn effeithio ar nifer fawr o drigolion neu ardal fawr o'r Sir? (Os 'ydi', rhowch syniad o faint y grŵp neu'r ardal yr effeithir arni)	YDI/NAC YDI
Ydi'r mater yn gysylltiedig â themau corfforaethol y Cyngor? (Os 'ydi' nodwch pa thema(u))	YDI/NAC YDI
Hyd y gwyddoch, oes yna rywun arall yn edrych ar y mater hwn? (Os 'oes', nodwch pwy sy'n edrych arno)	OES/NAC OES
Os derbynir y testun ar gyfer craffu, pwy fyddai arnoch chi eisiau eu gwahodd e.e. Aelod Arweiniol, swyddogion, arbenigwyr allanol, defnyddwyr y gwasanaeth?	
Enw'r Cynghorydd/Aelod Cyfetholedig	

Dyddiad

Ystyried addasrwydd pwnc ar gyfer craffu

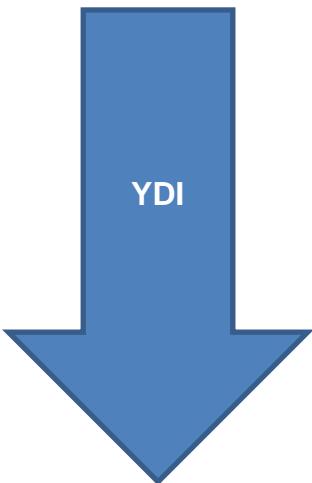
Ffurflen Gynnig / Cais a dderbyniwyd

(dylid rhoi ystyriaeth ofalus i'r rhesymau dros wneud cais)

Ydi o'n bodloni'r gofynion canlynol?

- **Diddordeb Cyhoeddus** – ydi'r mater o bwys i drigolion?
- **Effaith** – fedr craffu yn gael effaith ar bethau a'u newid?
- **Perfformiad** – ydi o'n wasanaeth neu faes sy'n tanberfformio?
- **Graddfa** – ydi o'n effeithio ar nifer o drigolion neu ardal ddaearyddol fawr?
- **Ailadrodd** – ydi'r mater yn destun craffu/ymchwiliad gan berson neu gorff arall?

Dim gweithredu pellach gan y Pwyllgor Craffu. Gellir ei gyfeirio at gorff arall neu ofyn am adroddiad er gwybodaeth.

- Penderfynu ar y canlyniadau a ddymunir
- Penderfynu ar gwmpas a swmp y gwaith craffu sydd ei angen a'r dull mwyaf priodol o graffu (h.y. adroddiad pwyllgor, ymchwiliad grŵp tasg a gorffen neu aelod cyswllt ac ati)
- Os penderfynir sefydlu grŵp tasg a gorffen, dylid penderfynu ar amserlen yr ymchwiliad, pwy fydd yn rhan Tudalen 84, beth yw'r gofynion ymchwilio, a oes angen cyngor arbenigol a thystion, a beth yw'r trefniadau adrodd ac ati.

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of Report	Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer	Date Entered / Updated By
Tudalen 85	19 March	1	Care Home Fee Setting 2024/25	To seek Cabinet approval for the Fee Structure 2024/25	Yes	Cllr Elen Heaton Lead Officer/ Report Author – Nicola Stubbins/Ann Lloyd
		2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Liz Thomas
		3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators
	23 April	1	North East Wales Archive Project	To update Cabinet in respect of the NLHF application outcome, and to seek a decision re the next steps	Yes	Cllr Emrys Wynne Lead Officer/Report Author – Liz Grieve/ Craig Berry, Sian Lloyd Price
		2	Denbighshire's draft Local Housing Market Assessment	To seek Cabinet approval of the assessment for submission to Welsh Government	Yes	Cllr Rhys Thomas Lead Officer/Report Author – Angela Loftus/Sue Lewis
		3	Sustainable Communities for Learning – Rolling Programme	To approve the draft proposals for the next stage of the Sustainable Communities for Learning programme for submission to Welsh Government	Yes	Cllr Gill German Lead Officer/Report Author – Geraint Davies/James Curran

Cabinet Forward Work Plan

Tudalen 86

Meeting	Item (description / title)		Purpose of Report	Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer	Date Entered / Updated By
	4	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	5	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
21 May	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
25 June	1	Council Performance Self-Assessment 2023 to 2024 (year-end)	To consider a report by the Strategic Planning Team for Council to approve the Performance Self-Assessment 2023 to 2024.	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Helen Vaughan-Evans / Iolo McGregor, Emma Horan	
	2	Reviewed and updated Denbighshire County Council's Climate and Ecological Change Strategy (2021-2030)	To consider the reviewed and updated Climate and Ecological Change Strategy prior to its submission to Council for approval	Yes	Cllr Barry Mellor Lead Officer/Report Author – Gary Williams / Liz Wilcox-Jones / Helen Vaughan-Evans	

Cabinet Forward Work Plan

Tudalen 87

Meeting	Item (description / title)		Purpose of Report	Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer	Date Entered / Updated By
	3	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	4	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
30 July	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
24 Sept	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
22 Oct	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item

Cabinet Forward Work Plan

Meeting	Item (description / title)		Purpose of Report	Decision required (yes/no)	Author – Lead member and contact officer	Date Entered / Updated By
19 Nov	1	Council Performance Self-Assessment Update – July to September (QPR2)	To consider a report by the Strategic Planning Team for Council to approve the Performance Self-Assessment July to September	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author – Helen Vaughan-Evans/Iolo McGregor, Emma Horan	
	2	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	3	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item
17 Dec	1	Finance Report	To update Cabinet on the current financial position of the Council	Tbc	Cllr Gwyneth Ellis Lead Officer/Report Author Liz Thomas	Standing Item
	2	Items from Scrutiny Committees	To consider any issues raised by Scrutiny for Cabinet's attention	Tbc	Lead Officer – Scrutiny Coordinators	Standing Item

Tudalen 88

Cabinet Forward Work Plan

Note for officers – Cabinet Report Deadlines

Meeting	Deadline	Meeting	Deadline	Meeting	Deadline
19 March	5 March	23 April	9 April	21 May	7 May

Updated 26/02/2024 – KEJ

Cabinet Forward Work Programme.doc

Mae tudalen hwn yn fwriadol wag